

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/1X

Belföldi hírek

-----
budapest, 1983. május 03.

bel

k e d d
-----

sb0001 4 160 mtib1001

végéhez közeledik a tanév - érettségi vizsgák, utolsó tanítási nap

1983. május 3. - végéhez közeledik a tanév az általános és a középiskolákban, a nemzetiségi gimnáziumokban május 12-én, a többi középiskola iv., valamint az egészségügyi szakiskolák iii. osztályos tanulói számára május 13-án, a szakmunkásképző intézetek utolsó évfolyamain május 27-én tartják az utolsó órákat.

az érettségi - érettségi képesítő - írásbeli vizsgák a nemzetiségi gimnáziumokban május 13-án, a gimnáziumok és a szakközépiskolák nappali tagozatán május 16-án, a középiskolák esti és levelező tagozatán május 30-án kezdődnek. a közös írásbeli érettségi-felvételi vizsgákon május 23-tól adnak számot tudásukról a diákok. a szakmunkásképző iskolákban június 16-tól kezdve tartják a szakmunkásvizsgákat, a gép- és gyorsíró iskolákban június 21-27. között vizsgáznak a végzős tanulók.

a nappali tagozatos alsófoku oktatási intézmények diákjai, a középiskolák i-iii. osztályosai számára, továbbá a gép- és gyorsíró iskolákban és az egészségügyi szakiskolák i-ii. osztályaiban június 17-én, a szakmunkásképzőkben június 10-én lesz az utolsó tanítási nap. az évzáró ünnepekre, a bizonyítványosztásra az utolsó tanítási napot követő héten - az igazgató által kijelölt napon - kerül sor. /mti/

na/pá/s ag olt

00.10 030583 1312

-.-

sb0002 4 150 mtib1002

előregyártott sor- és családi házak budapesten

1983. május 3. - a budapesti lakásépítő vállalat a főváros új lakótelepein több mint 1900 otthont ad át az idén, ám nemcsak az új városrészek építéséhez nyújt segítséget, hanem bekapcsolódik a sor- és családi ház-építkezésekbe is. kidolgozták azt a tervcsaládot, amely szerint előregyártott vasbeton fal- és födémpanelekből és egyéb szerkezetekből létesítenek beépített tetőtérrel, garázzsal rendelkező kétszintes sorházakat, vagy csoportosan telepíthető családi házakat, a szobák számától és méreteitől függően a katalógusban felsorolt lakások alapterülete 70-105 négyzetméterig terjed, de az építetők kívánságára az előregyártott szerkezetekből számos más változatot is készíthet a vállalat tervező és fejlesztő leányvállalata, az otthonterv.

a vállalat kwassay zsilipi előregyártó üzemében már felkészültek a családi házak épületszerkezeteinek gyártására, a tervezők pedig megkapták az első megbízást, amely szerint a xii. kerületben, a kakukk ut és a tündér utca környékén, az orbánhegy lejtőjén teraszos kialakítású sorházakat terveznek 70 lakással. a xiv. kerületben a tanácsal együttműködve azt az érdekes megoldást tervezik, hogy a kolumbusz utcában építendő 90 lakásos alaguttszalus emeletes ház kivitelezéséhez szükséges felvonulási épületeket az előregyártott családi ház szerkezeteiből állítják fel. az emeletes ház átadása után pedig az átmeneti felvonulási épületeket - a szükséges befejező munkák elvégzése után - családi házzákként értékesítik.

az eddigi elképzelések szerint a legalább 40 lakásos sor- és családi ház telepek kivitelezésében kulcsrakész átadást vállalnak. kedvező lehetőséget kínálnak az építetőknek a költségek csökkentésére azzal, hogy kívánságukra csupán az épület szerkezeteit szerelik össze, s az ajtókat, ablakokat helyezik el, mert így a leendő tulajdonosnak feleannyiba kerül, mint ha teljesen kész épületet kérne, feltéve, ha saját erőből gondoskodhat a befejezéshez szükséges szak- és szerelőipari munkák elvégzéséről. ennek további változata, hogy az építetők a szerkezeteken túl csak a földszinti helyiségek elkészítését kéri, s maga fejezi be a tetőtér beépítését. kívánságára a befejező munkákhoz szükséges anyagokat egységcsomagokban a vállalat rendelkezésére bocsátja. a felvonulási és a géphasználati költségek miatt az előregyártott szerkezetű családi ház építése akkor kifizetődő a megrendelőnek és a vállalatnak is, ha egy területen legalább 4-5 lakás épül. ezért egy teljesen különálló családi ház építésére nem vállalkoznak.

a tavaszi budapesti nemzetközi vásáron bemutatják a családi- és sorház makettjét, s egyúttal az érdeklődők hozzájuthatnak a tervcsalád katalógusához is. /mti/ sb/mi/sl/mz olt
00.10 030583 2730

sb0003 4 150 mtib1003

nemzetközi egyezmény a légszennyezés csökkentéséről

1983. május 3. - életbe lépett a 24 európai ország által ratifikált nemzetközi egyezmény a nagy távolságra jutó, országhatárokon áttérjedő légszennyezés korlátozásáról. az egyezmény legsürgősebb feladatként a levegőbe jutó kénvegyületek mennyiségének csökkentését jelöli meg. Európában évente 70-80 millió tonna kéndioxid szennyezi a légteret, Magyarország területéről 1,6 millió tonna kéndioxid kerül a levegőbe.

x x x

bisztricsány juliának, az mti munkatársának hirmagyarázata:

az utóbbi időben fokozódott a világban a kéndioxid- kibocsátás, hiszen az olajválság miatt az országok nagyobb arányban használják ki széntartalékaikat, aminek természetes következménye a kéndioxid mennyiségének növekedése. a kén károsan hat a környezetre, a levegőbe jutott gázt az uralkodó légáramlások nagy területre szétterjesztik. az eső magával viszi a levegőben lévő kéndioxidot, és ilyenkor beszélünk úgynevezett savas esőről, amelyek nemcsak környezeti, hanem gazdasági károkat is okoznak. Európában különösen a skandináv országokat sújtja ez a környezeti katasztrófa, ezen a területen egyre gyakoribb a savanyú eső, ami rontja a talajok és a vizek minőségét, pusztítja az erdőket és a halállományt. az északi országok mellett azonban kisebb-nagyobb mértékben a többi európai államban is gondot okoz a kén pusztító hatása.

a nemzetközi egyezmény értelmében folyamatos és rendszeres adatszolgáltatásra van szükség a kéndioxid kibocsátásának feltérképezésére. ezt szolgálja az egységes európai monitoring-állomáshálózat, amely megbízható adatokat szolgáltat a szennyezés mértékéről és a határokon áttérjedő légszennyezésről. hazánk is kapcsolódik az európai hálózathoz, a kecskeméti állomáson határozzák meg a levegő és a csapadék kémiai jellemzőit. a hálózat adatait moszkvai és oslói intézetekben dolgozzák fel egységes szempontok szerint.

a kéndioxid kibocsátásának csökkentésére ajánlatokat is tartalmaz az egyezmény. az új ipari létesítmények és erőművek létesítésénél már a tervezésnél figyelembe kell venni, hogy milyen technológiai módszerekkel lehet csökkenteni a szennyező anyagok mennyiségét. megoldás az is, ha a tüzelőanyagot elégetés előtt kéntelenítik, bár ez ma még oly költséges, hogy gyakorlati bevezetése emiatt is várat magára. esetenként eredményt lehet elérni a tüzeléstechnika módosításával is. a légszennyezés mérséklésére különben valamennyi ország önállóan dolgozza ki programját a, figyelembe véve a nemzetközi tapasztalatokat és összehangolva a legfontosabb tennivalókat. /mti/ bi/s jf olt

00.11 030583 2628

sb0004 4 150 mtib1004

bővítési exportját az sphero-evig - magyar-svájci-nszk vegyesvállalat

1983. május 3. - a múlt évi sikeres esztendő után a sphero-evig kft - a hazánkban működő magyar-svájci-nszk vegyesvállalat - az idén a tervek szerint megháromszorozza tőkés exportját. a vegyesvállalat a múlt évit lényegesen meghaladó rendelésállománnyal rendelkezik. a vállalat képviselői előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a magyarországon készülő szivattyúk európai kívüli értékesítéséről is.

a két éve alakult sphero-evig kft 1982-ben kezdte meg svájci licenc alapján a szférikus szivattyúk gyártását. a társaságban résztvevő egyesült villamosgépgyár ceglédi telephelyén üzemrészt rendeztek be a svájci és az nszk-beli tagvállalatok által szállított gépekkel. meglehetősen nagy konkurenciával kellett megküzdenie az új vegyesvállalatnak azért, hogy megismertesse nevét, és elhelyezze új termékeit a külföldön. mivel a gyártmány beváltotta a hozzá fűzött reményeket - műszakilag és technikailag is megfelel a követelményeknek - a múlt esztendőben a belföldi eladások mellett nyolc nyugat-európai országba exportálták már a szférikus szivattyúkat. a legtöbbet az nszk-ba szállították.

az előzetes piackutatás szerint a társaság profiljába tartozó ipari és háztartási célra alkalmazható szivattyúfajtákból - amelyekből nyugat-európában több mint 20 millió üzemel - évente átlagban 8 millióra van kereslet. a piacból a sphero-evig részesedése jelenleg még csekély, de a további lehetőségek kedvezőek. a társaság az egyetlen olyan vállalat, amely az ugyanevezett szférikus szivattyút gyártja. a termék - amely egy nyugatnémet találmányon alapul - műszaki megoldásaiban eltér a hagyományos típusoktól. a képződő vízkő nem okozhat üzemzavart, élettartama többszöröse más termékeknek, 30 év felett is kifogástalanul üzemelhet. a szivattyú - mivel szerkezetét úgy alakították ki, hogy nincs szükség tengelyre és csapágycsészékre - szinte zajtalanul és nagy biztonsággal működik.

bár a termék több előnyös tulajdonsággal rendelkezik, az értékesítéssel foglalkozó két külkereskedelmi vállalatnak, a transelektronak és az intercooperation rt-nek kiterjedt piackutatói munkát kellett folytatnia, hogy már az első évben a termelés tetemes részét, mintegy 30 százalékát exportálhassák. az importőrök és a felhasználók elégedettek a termékkel, így az idén a vállalat növekvő termelésének már mintegy felét szállítja a külföldre. a jól szervezett termelés és a zökkenőmentes hazai és külföldi értékesítés révén a sphero-evig - amely az első olyan vegyesvállalat magyarországon, amely termelő céllal létesült - a kezdeti időszaktól fogva folyamatosan biztosítani tudta fizetőképességét. /mti/
pf/kö/ig/mz olt
00.12 030583 2700

sb0005 4 150 mtib1005

két hét múlva nyit a tavaszi bnv

1983. május 3. - két hét múlva, május 18-án nyit a tavaszi bnv, a beruházási javak ez évi szakvására. a kőbányai vásárvárosban javában folynak az előkészítő munkák, a pavilonok, a szabadkiállítási terület és a parkok rendezése, építése. az első kamion-szállítmányok is megérkeztek, megkezdődött a kiállítandó berendezések kicsomagolása, elhelyezése és próbája.

a hungexpo előzetese szerint a bnv-n magyarországgal együtt összesen 29 ország és nyugat-berlin sok száz cége állítja ki újdonságait. az eddigi nyolc helyett ezúttal 13 árucsoportban láthatók majd a termékek. a vásárszervezők ezzel is igazodni kívánnak a gazdaságfejlődés megváltozott körülményeihez és súlyponti feladataihoz. korábban például a híradástechnikai termékek egy nagy árucsoportot képeztek, most külön állítják majd ki az ipari híradástechnikai cikkeket, az irodagéptechnikai, valamint a számítástechnikai termékeket. az f/2 pavilonban pedig a televízió felkinálom műsorában szereplő ötletek és találmányok kapnak helyet.

hazánkat a bnv-n 850 vállalat és szövetkezet képviseli, továbbá sok új kisvállalkozás. a vásárközpont 85 ezer négyzetméternyi szabad és fedett kiállítási területéből a magyar termékek bemutatói 55 ezret foglalnak el. figyelemre méltó a szocialista országok érdeklődésének növekedése a vásár iránt. a tőkés partnerek sorában a legnagyobb kiállító az nszk, ausztria, svájc és olaszország.

a tavaszi bnv május 18. és 26. között tart nyitva, öt hétköznapon délelőttönként szakmai napot rendeznek. a vásárlátogatók ellátásáról 16 gyorsbüfé, étterem és számos étkezde gondoskodik majd, a várható nagy csúcsforgalom miatt a bkv sűríti a vásár idején autóbusz- és villamosjáratát. /mti/

i sz/mm/s sl olt

00.12 030583 1761

sb0006 4 150 mtib1006

kizöldült az ezeréves tölgy

1983. május 3. - májusi zöld lombátor borítja a borsod megyei zili község határában lévő fa-matuzsálemet, az ezer évesre becsült hibrid tölgyet. a bódva völgyének vadregényes vidékén, a falu határában lévő védett természeti ritkaságot kerítéssel vették körül, s szöveges tábla hívja fel az arra járók figyelmét értékére.

a csaknem hat méter törzskerületű, emberderék vastagságu fa ágai, koronája alatt pótkocsis vontató is megfordulhat. a magasbanyuló törzs zöld lombátra már messziről felhívja magára a figyelmet; még tavaly is bőségesen termett makkot, amit a környező erdőségeken ültettek el. /mti/

kör/szn/az/mz olt

00.13 030583 0675

-.-

sb0007 4 160 mtib1007

sárréti füzetek

1983. május 3. - megjelent szeghalmon a sárréti füzetek első kötete; az őseim tükre című könyv a sárrétről írott költeményekből ad válogatást. a sárréti napok alkalmából ezer példányban közreadott kötetben harminckét költő hetven verse kapott helyet. a bihari és a békési sárrét népének életét megfogalmazó költemények szerzői közt sinka istván, nagy imre, ladányi mihály, kiss anna is szerepel, a kevésbé ismertek között pedig nil /dapsy gizella/ - aki ady baráti köréhez tartozott - és balogh jános múlt századi népköltő.

a 6. sárréti napok alkalmából megjelentetett szeghalmi, sorozatkezdő kötetet rövidesen követi a második, amely szabó pálnak egy geszti tollforgató parasztemberhez írott negyvenhat levelét közli majd a sárréti füzetek további két kiadványa várhatóan ősszel jelenik meg - az egyik a szeghalmi járás községeinek a történetét, a másik pedig a sárrét néprajzát dolgozza fel. /mti/

sam/ke/s az olt

00.13 030583 0956

-.-

sb0008 4 160 mtib1008

konzerválják a szobrokat nagyatádon

1983. május 3. - a somogy megyei nagyatád város rinyaparti nemzetközi faszobrász telepén hozzáálltak a szobrok védelméhez, konzerválásához. nyolc éve ad már otthont a műhely hazai és külföldi művészeknek, akiknek itt készült és elhelyezett alkotásai a szabad ég alatt vannak kitéve az időjárás viszontagságainak, ezért a régebben készült szobrokat most tartósító anyaggal vonják be.

megkezdődött a szabadtéri kiállítás területének átrendezése is: növények kiültetésével teszik esztétikusabbá az itt elhelyezett szobrok környezetét. a kilencedik évadra készülő nemzetközi faszobrász telepre a nyáron tizenkét művészt hívnak meg: négyen külföldről érkeznek, a többiek a hazai műhelyekből látogatnak ide, hogy újabb alkotásokkal gyarapítsák a szabadtéri kiállítást.

a szobrok egy része hamarosan utra kel: budapesten a rege parkban állítják ki őket, ahol három évig láthatják majd az érdeklődők, hogy azok is megismerkedhessen a rinyaparti műhely munkájával, akik nem tudnak eljutni nagyatádra. /mti/

káp/hné/az/mz olt

00.14 030583 1082

-.-

sb0009 4 150 mtib1009 /közönségszolgálat/

vámszabályok - 1983 /1.rész/

1983. május 3. - rövidesen indul az idegenforgalmi szezon. mit kell tudni azoknak, akik a szomszédos országokba utaznak, nem árt ismét felidézni a vámszabályokat. a hazánkkal határos országok közül ausztriába vámentesen vihetők be a személyes használati tárgyak, ruházati cikkek, fehérneműk, könyvek, ékszerek, gyógyszerek, kisebb sporteszközök, kaják, kenu és evezős csónak, fényképezőgép, filmfelvétel, egy hordozható hangszer, magnetofon, rádió, írógép, gyermekocsi, betegtoló szék. a 17. életévüket betöltött utasok vámentesen vihetnek fejenként saját fogyasztásra 2 liter bort, 1 liter tömény szeszesítalt, 200 darab cigarettát, vagy 50 darab szivart, illetve 250 gramm dohányt. az ausztriában élő rokonok és ismerősök részére az utasok személyenként 400 schilling értékig vihetnek vámentesen ajándéktárgyakat. ausztriából engedély nélkül kivihető 1000 darab cigaretta, vagy 200 darab szivar, illetve 1 kilógramm dohány, bármilyen mennyiségű alkohol tartalmu ital, negyed

liter parfüm nyitott palackban, engedély nélkül vihető ki ausztriából személyenként 12 ezer schilling értékű áru és 15 ezer schillingnyi készpénz. az ezt meghaladó értékű árucikkek, valamint a többlet készpénz kiviteléhez az osztrák bank engedélye szükséges. külföldi fizetőeszköz és üzemanyag korlátlan mennyiségben kivihető az országból.

csehszlovákiába vámmentesen vihetők az utazás időtartamának és céljának megfelelő használati tárgyak és élelmiszerek, valamint hatszáz korona értéket meg nem haladó ajándék. fontos tudnivaló: csehszlovákiába tilos bevinni tiszta szeszt. vámmentesen hozható ki az országból az utiholmi, háromszáz korona értékig az ajándékba kapott, illetőleg vásárolt tárgyak, 18 éven felül személyenként egy liter szeszes ital, két liter bor, 250 cigaretta, vagy ennek megfelelő mennyiségű egyéb dohánytermék. a vámhivatal engedélyével, száz százalékos vám megfizetésével hozhatók ki az országból gumimatracok és felfújható gumicsónakok, sátrak, hálósákok, mindenféle sportcikk, szőnyegek, csiszolt üveg, háztartási porcelán, zománcozott és alumínium edény, csillár, elektromos és egyéb vezetékek anyagai, valamint építőanyagok. engedély nélkül hozható vissza csehszlovákiából az a pénz, amelyet az utas a magyar nemzeti bank kiutalása alapján vitt be az országba. ezenkívül hozhat még az utas annyi koronát, amennyit forintért váltott be csehszlovákiába és nem költött el.

/folyt.köv./ s -

00.15 030583 2451

.-.

sb0010 4 180 mtib1010 /közönségszolgálat/

vámszabályok - 1983 /2.rész/

jugoszláviába ugyancsak vámmentesen vihető a szükséges utiholmi, kempingfelszerelés. ezen felül 1500 dinár értékű tárgy vihető be az országba, ebből 200 dinárnyi vámmentes, a fennmaradó mennyiség után vámot kell fizetni. az országba be- és kilépéskor a vámhatóság szóbeli nyilatkozatot kérhet, ilyenkor a turistáknak be kell mutatniuk holmijukat, illetve fizetőeszközeiket. a jugoszláv devizarendelkezések szerint évente az első alkalommal 1500 dinárt, a további belépésekkor azonban csak ötszáz dinárt lehet készpénzben bevinni az országba, a többi csekken.

romániában a személyes használati tárgyakon kívül annyi élelmiszer vihető be vámmentesen, ami az utazás időtartamára elegendő. a román vámhatóságok 16 éven felülieknek személyenként két

liter szeszes ital, négy liter bor vagy sör és 200 darab cigaretta bevitelét engedélyezik. ezen felül is vihető be cigaretta, illetőleg italáru, ezután azonban vámot kell fizetni, ajándékot vámmentesen kétezer lei értékhatárig vihetnek a turisták. azok az utasok, akik egy hónapban több alkalommal lépik át a román határt, valamint azok, akik 24 óránál kevesebbet töltenek romániában, legfeljebb 150 lei értékű árut vihetnek be az országba vámmentesen, s további 150 lei értékűt vámfizetés mellett. élelmiszerek be- és kivitelére nem jogosultak. vámmentesen hozható ki romániából a saját utiholmi, valamint ezer lei összértékű igazoltan valutáért vásárolt termék.

további ötszáz lei értékű áru husz százalékos, ezen felül legfeljebb ötezer lei értékű áru 40 százalékos vám fizetése után hozható ki az országból. a román vámjogszabály szerint külföldi állampolgárok be- és kiviteli vámot is csak valutában fizethetnek. valuta minden külföldi fizetőeszköz, így a forint is annak számít. élelmiszerek csak meghatározott, igen kis mennyiségben, száz százalékos vám valutában történő megfizetése után hozhatók ki romániából. még így sem lehet kihozni húst, étolajat, cukrot, rizst, buza- és kukoricalisztet, kávé, kakaót, olajbogyót, mézet, tiszta szeszt, gyümölcsöt, zöltséget, valamint import fűszerárukat.

a szovjetunióba vámmentesen vihetők a személyes használati tárgyak, az utra szükséges élelmiszerek, ital- és dohányfélék. alkoholtartalmu italokat és dohánytermékeket csak 16 éven felüliek vihetnek be az országba: személyenként legfeljebb egy liter tömény szeszes italt, két liter bort, 250 cigarettát, vagy ennek megfelelő dohányterméket. a szovjetunióból vámmentesen hozhatók ki a korábban kivitt személyes használati tárgyak, turista- és sportfelszerelések, a személyes szükségletre vásárolt holmik, kisebb értékű emléktárgyak. /folyt.köv./ s -

00.15 030583 2656

.-.

sb0011 4 150 mtib1011 /közönségszolgálat/

vámszabályok - 1983 /3.rész/

mennyiségi korlátozás nélkül hozhatók ki a szovjetunióban konvertibilis valutáért vásárolt tárgyak, ilyenkor azonban a vámnál ezt az üzletek számlájával igazolni kell. a magyar turisták rubelt a szovjet és a magyar nemzeti bankok közötti megállapodásokban meghatározott mennyiségben vihetnek ki, illetve hozhatnak vissza. /mti/

mg/ka/mi/s jf olt

00.16 030583 0389

-. -

sb0012 4 160 mtib1012 /közönségszolgálat/

futujpest

1983. május 3. - május 8-án, vasárnap, egész napos sport- és kulturális rendezvényre várja újpest lakóit - kicsiket és nagyokat - a kerületi kisz-bizottság, valamint a testnevelési és sportfelügyelőség. a tungsrám sc tábor utcai sporttelepén; /megközelíthető a 12-es villamossal, valamint a 20-as, illetve 96-os autóbusszal/ a fő esemény az 5 és 7 kilométeres távfutóverseny, a „futujpest”, lesz. nevezni a helyszínen lehet, a győzteseket értékes nyereményekkel jutalmazzák.

a futóverseny után játékos vetélkedők, sportolók élménybeszámolói, gyermek művészi torna és karatebemutató szórakoztatja a közönséget.

a rendezők gondoskodnak arról is, hogy a futóversenyen részt vevő szülők hat éven aluli gyermekeire óvónők vigyázzanak. /mti/

i cs/ag/mz olt

00.16 030583 0792

-. -

sb0013 4 160 mtib1013 /közönségszolgálat/

május 18-21: debreceni színházi napok

1983. május 3. - megkezdték a jegyek árusítását a debreceni színházi napok idején bemutatóira a hajdu-bihari megyeszékhelyen. a hagyományos kulturális találkozót az idén május 18. és 21. között rendezik meg három társulat - a budapesti józsef attila színház, a nagyváradi állami színház és a debreceni csokonai színház - részvételével. a nagyszínház közelmúltban felújított kossuth utcai épületében május 18-án a fővárosiak előadásában nézheti meg a közönség patrick hamilton gázláng című háromfelvonásos bűnügyi játékát. május 19-én és 20-án a nagyváradi színház vendégszerepel debrecenben: tamási áron ősvigasztalás című drámáját és kiritescu szarkafészek című művét viszik színre. a zárónapon, május 21-én a csokonai színház társulata csehov ványa bácsi című drámáját mutatja be. a jegyek a színházi napok bemutatóira elővételben a debreceni kölcsény ferenc művelődési központ pénztárában kaphatók. /mti/

tár/éva/s az olt

00.17 030583 0978

-. -

sb0014 4 160 mtib1014 /közönségszolgálat/

keszthelyi nyár ,83

1983. május 3. - gazdag és változatos kulturális programmal várja az idején nyáron a hazai és külföldi vendégeket keszthely. a sokszínű kínálatból kiemelkednek a festetics kastélyban, illetve a karmelita templomban sorra kerülő hangversenyek: a szovjet liana inakadze hegedüestje, jandó jenő és a román stefan ruha szonátaestje, a belga isselee trió, a salzburgi pro arte quartett, vagy a budapesti fuvóegyüttes műsora minden bizonnyal nagy közönséget vonz majd. a könnyű muzsika hívei sem maradnak program nélkül: élvonalbeli énekesek /kovács kati, katona klári/ és rock-csoportok /omega, korál, neoton/ szerepelnek a balaton-part zalai városában. a folklórt kedvelők számára a budapesti táncegyüttes előadásai ígérnek emlékezetes estéket. sok vendéget várnak az augusztus 20-i népművészeti vásárra is.

az egrivári esték ,83 két színházi produkciója közül folio stonelli a szent strici című darabját június 28-án, tóth ede népszínművét, a falu rosszát pedig július 16-án játsszák keszthelyen.

több képzőművészeti kiállítást is rendeznek: egy józsef grafikaiak tárlata mellett bemutatják kocogh andrás faszobrász, várkonyi károly grafikus, valamint molnár edit fotóművész kollekciónak. a balaton-parti városban lesz a dunántúli éremgyűjtők találkozója is június 5-én. /mti/

tas/kné/az/mz olt

00.17 030583 1342

-. -

sb0015 4 160 mtib1015

a gyulai várszínház műsora

1983. május 3. - június 18-tól augusztus 11-ig tart a gyulai várszínház idei, huszadik évadja, amelynek véglegessé vált műsora két magyar dráma ősbemutatóját, és egy román szerző vigjátékát kínálja. németh lászló sámson című tragédiáját július 3-án láthatják először a színházbarátok, a történelmi dráma címszerepét nagy attila játssza, rendezője pedig rencz antal lesz. hubay miklós mintha már megtörtént volna című művének ősbemutatójára július 15-én kerül sor, a darab rendezője sik ferenc. tudor musatescu titanic keringő című darabjának augusztus 7-i gyulai bemutatójával kezdődik a román dráma ünnepe, amely az új kőszínházi évad országos programja - a musatescu-vigjátékot a bukaresti bulandra színház rendezője alexandru tocilescu állítja majd színpadra, s a díszletek, jelmezek tervezője is e román színházból érkezik gyulára.

a 20. gyulai várszínházi évad vendégjátékokkal kezdődik: június 18-án és 19-én a békés megyei jókai színház rostand cyrano-jával, június 20-án a veszprémi petőfi színház hubay miklós késdobálók című művével lép fel, június 21-én, 22-én pedig székely jános dózsa-monodramáját adja elő csikos gábor, a veszprémi társulat színésze. június 26-án lesz a várszínházi évad ünnepélyes megnyitója, amelyen közreműködnek a jubileumi országos néptánc-találkozó résztvevői. a pécsi balett június 26-tól négy alkalommal mutatja be a gyulán nyaralóknak a romeó és juliát. augusztus 4-én harmadszor rendezik meg a gyulaiak a határainkon túli magyar költészet fesztiválját.

a hagyományokhoz hiven egyéb helyszíneken is lesz színházi kínálat. a népkertben június 30-án ősbemutatóként mutatják be kolozsvári grandpierre emil párba az árnyakkal című vigjátékát, a

vánfurdóban pedig július 10-től lesz látható illyés gyula széltoló kélamóna című mesejátéka. az universitas együttes, amely most hetedszer vesz részt a gyulai várszínház rendezvényein, utcaszínházi rögtönzéseivel július 10-től szerepel a városban. /mti/

sam/ke/az/mz olt

00.18 030583 2009

-. -

sb0016 4 150 mtib1016

textiljelzések új szabvány szerint

1983. május 3. - vásárlás után a legfontosabb teendő a kezelési, illetve használati utasítás áttanulmányozása, hiszen mindenki tudja, hogy ha például gépe, ruhája azért megy tönkre, mert nem tartotta be az előírásokat, akkor nem kártalanítják. a használati, kezelési utasításokat szabványok írják elő. ezek készítői is igyekeznek lépést tartani a fejlődéssel, s állandóan korszerűsítik a jelzésrendszereket.

Legutóbb - az idén január elsejével - életbe lépett a „textiliák kezelési jelképei”, című új szabvány, amely figyelembe veszi a textiliák összetételében, gyártástechnológiájában bekövetkezett legújabb változásokat. a vásárlók július 1-ig mind a régi „textilkresszel”, mind az újfajta jelöléssel találkoznak, ezt követően azonban már csak az új jelképeket találják az árukon. az új jelképeken megszűnik a színek alkalmazása. az eddigi piros, sárga, zöld grafikákat nem használhatják a gyártók a továbbiakban. nem lesz a jövőben mosógép rajza sem látható a ruhákon, hiszen az automata mosógépek programjai a korábbinál sokkal többféle anyag mosását teszik lehetővé. a mosási utasításoknál egyforma - mosdótál vízzel - rajz látható majd, amelyen feltüntetik a víz hőfokát, s a tál alá húzott vonal jelzi, ha keverőtárcsás gépen a ruhadarab nem mosható. egyértelműen - egy kéz rajzával, illetve áthúzott mosdótállal - jelzik majd, ha a ruha csak kézzel, vagy egyáltalán nem mosható. a vasalási utasításoknál a vasalóba rajzolt egy, kettő, illetve három pont jelenti, hogy a talp-hőmérséklet 110, 150 avagy 200 fokos lehet.

eltűnik a csak vegyileg tisztítható felirat, helyette jelzi egy-egy betű vegyileg tisztítható-e, s ha igen, milyenfajta vegyszerrel.

az új jelzéseket a fogyasztók szabványosítási tanácsa tájékoztató füzetekben ismerteti. ezeket a tájékoztatókat - még július elseje előtt - a boltok terjesztik. /mti/

mg/pá/sl/gw olt

07.50 030583 1915

-.-

sb0017 4 180 mtib1017

add át a helyed! - a pécsi diákok udvariassági mozgalma

1983. május 3. - rövid távon ne menj busszal, járj inkább gyalog! engedd magad előtt felszállni az időseket és a kisgyerekekkel utazókat! a felszállásnál segíts a rászorulóknak! az ülőhelyet engedd át az időseknek, gyengébbeknek! csendesen társalogj a buszon, viselkedéssel ne zavarj másokat! - ebben az öt jótanácsban foglalták össze a pécsi diákok udvariassági mozgalma a céljait, azzal a szándékkal, hogy kulturáltabbá válják a tömegközlekedés az ország egyik legnagyobb iskolavárosában. a mozgalmat a pécsi közlekedési tanács, a belvárosi általános iskola és a gyermek közlekedési park együttesen kezdeményezte a napokban, bizva az iskoláskorú fiatalok öntudatában és jóakarataiban. pécssett naponta több tízezer kis- és nagydiák utazik az autóbuszokon, s gyakran nem éppen úgy, ahogyan kellene és illene. a mostani szép időben is hosszú percekig várakoznak a buszmegállóknak, noha csak néhány saroknyi távolságra utaznak, amit sétálva is megtehetnének. mind többször látni, hogy a fiatalok tolazkodva szállnak fel a járművekre, félretolják az időseket és a gyerekes anyákat, ülőhelyeiket nem adják át a rászorulóknak, hangoskodnak, durva és trágár szavakat használnak. ennek a helyzetnek a megjavítását tűzte ki célul a mozgalom, amelynek kezdeményezői természetesen tisztában vannak azzal, hogy a felhívás nyomán nem fog egycsapásra udvariasabbá, kulturáltabbá válni a diákok közlekedése. mégis arra számítanak, hogy mind több iskoláskorú utas ismeri meg és fogadja el az alapvető viselkedési normákat. evégett a mozgalomhoz csatlakozó általános és középiskolákban, valamint a szakmunkásképző intézetekben az osztályfőnökök és a szaktanárok beszélnek erről, megtárgyalják az uttorócsapatban és a kiszervezetben, s remélik, hogy beszédtema lesz a családban is. felkérték a volán vállalat gépkocsivezetőit és ellenőreit, valamint az utasközönséget, hogy dicsérjék meg az udvarias, előzékeny gyerekeket az autóbuszokon és a buszmegállóknak, s jó szóval, türelemmel intsek a tolazkodókat és a hangoskodókat. /mti/

igó/bné/az/gw olt

08.10 030583 2110

-.-

sb0018 4 150 mtib1018

osztrákok szállítják - használt gépeket bont a vaszari tsz

1983. május 3. - a vaszari hunyadi tsz - a mineralimpex külkereskedelmi vállalat közvetítésével - együttműködési megállapodást kötött egy bécsi céggel, amely különböző használt gépek, berendezések és elektromos motorok bontásával és osztályozásával foglalkozik. az osztrák partner kamionokkal szállítja a kiselejtezett gépeket és motorokat a szövetkezet üzemegységébe - ezek bontásához speciális gépeket is ad - s gondoskodik a szénbontott anyagok visszaszállításáról is.

a szövetkezet a munkát meglévő telephelyein, beruházás nélkül tudja vállalni, s így újabb, jól jövedelmező melléküzemági profilt alakíthat ki. /mti/

szé/mmé/az/gw olt

08.16 030583 0723

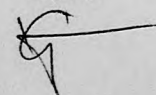
-.-

sb0019 4 150 mtib1019

kitűnő a góbé 82

1983. május 3. - a próbarepülés és a sokoldalú gépvizsgálat nyomán kitűnő bizonyítványt állítottak ki a szombathelyi xii-es autójavító vállalat repülőgépgyártó és javító üzemében készített vitorlázógépek első példányairól, így megkezdődhetett a szeriagyártás. az új repülőgépek a góbé néven ismert kétkormányos iskolagépek korszerűsített változatai - erre utal típusjelzésük, a góbé 82 is - konstruktőrük: idősebb rubik ernő, kossuth-dijas mérnök.

a gyártáshoz szükséges felkészülés három esztendő t vett igénybe, ezidő alatt kijavították e típus régi példányait, kialakították az újak készítéséhez szükséges gépeket, célszerszámokat, s elméleti képzésben részesítették a dolgozókat. a hazánkban lévő nyolcvannégy darab régi góbé mindegyike megjárta a szombathelyi üzemet, ezzel meghosszabbodott, csaknem duplájára nőtt használhatóságuk ideje. az új típus első példányát októberben kezdték építeni, s ez év elején kezdődtek az ellenőrző repülések. a kategóriájában a világ legkönnyebb gépének számít, könnyen vezethető, hazai anyagokból készült góbé 82-t mindenféle időjárásnál kipróbálták, majd a legkülönbözőbb ellenőrző méréseknek vetették alá.

az üzem évente harminc gépet tud készíteni, a felét exportra. /mti/

kre/mmé/az/gw olt

08.40 030583 1284

-.-

sb0020 4 130 mtib1025

koszoruzás

1983. május 3. - bajáki ferenc műlakatos, a nemzetközi munkásmozgalom harcosa születésének 100. évfordulója alkalmából május 6-án, pénteken 10 órakor koszoruzási ünnepséget rendeznek a munkásmozgalmi pant_eonban /mező imre uti temető/. /mti/

mm/er pr

10.19 030583 0278

-.-

sb0021 4 130 mtib1026

üdvözlő távirat

1983. május 3. - az mszmp központi bizottsága táviratban üdvözölte samora moises machelt, a frelimo-párt elnökévé történt újráválasztása alkalmából. /mti/

mm/er pr

10.20 030583 0196

-.-

sb0022 4 130 mtib1028

baleset

1983. május 3. - budapestben, az 1. kerületben, a krisztina körut és a kuny domokos utca kereszteződésénél egy személygépkocsi elütötte reich lászló 73 éves budapesti nyugdíjast, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség eljárást indított. /mti/

i mm/kö pr
10.21 030583 0314

-.-

sb0023 4 130 mtib1030

elhunyt fábián zoltán /1. rész/

1983. május 3. - megrendülten tudatjuk, hogy fábián zoltán, józsef attila- és szot-dijas író, a hazafias népfront országos tanácsának tagja, az olvasó népért mozgalom munkabizottságának elnöke baleset következtében 57 éves korában elhunyt.

hazafias népfront országos tanácsa
művelődési minisztérium
magyar írók szövetsége

/folyt. köv./
ka/er ag pr

10.53 030583 0489

-.-

sb0024 4 130 mtib1031

a zala megyei tanács vb ülése - vízvédelmi program

1983. május 3. - a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén intézkedési programot fogadott el a balaton vízminőségének javítására és az üdülőkörzettel összefüggő tanácsi feladatok folyamatos végrehajtására, az épített környezet kulturált kialakítására. a vízminőség javítását szolgáló legfontosabb intézkedés: 1987 végére kiépül a nyolcvan négyzetkilométer kiterjedésű kis-balatoni vízvédelmi rendszer. ez a százmillió köbméter víz befogadására alkalmas óriás tározó négy hónapon át ülepíti a zala folyó vizét. tervezik a kis vízfolyások mederelőtti torkolatainak folyamatos tisztítását is. a tó vízgyűjtőjén működő szennyvíztisztítókat foszfortalanító berendezésekkel szerelik fel. a három balaton-parti megye illetékes szakemberei összehangolt hulladékelhelyezési tervet készítenek, és közösen szándékoznak megoldani a szennyvíziszap hasznosítását is. az intézkedési program foglalkozik a csatornázatlan területeken a lakásépítés korlátozásával, a táj- és természetromboló tevékenységek megszüntetésével, az esztétikus környezet kialakításával. ugynevezett „hegytörvény”, kiadását is fontolóra veszi a program a balaton-felvidék történelmi borvidékének területén a zártkertekre vonatkozó előírások egységes szerkezetbe foglalásával. /mti/

tóa/kné/er ká pr

11.07 030583 1338

-.-

sb0025 4 130 mtib1032

milyen a magyarság? - populációgenetikai vizsgálatok a magyarokról /1. rész/

1983. május 3. - genetikusok újabb adatokkal gyarapíthatják a magyarság eredetére vonatkozó ismereteinket, a gének által közvetlenül meghatározott, ősi-elemi jellegek tanulmányozása révén. az egyik hazai populációgenetikai vizsgálat céljáról és eredményeiről dr. czeizel endre orvosgenetikus, az orvostudományok doktora, az országos közegészségügyi intézet humángenetikai laboratóriumának vezetője tájékoztatta molnár erzsébetet, az mti munkatársát.

elmondta: e vizsgálatokat elsősorban nemzetközi együttműködéssel valósítják meg. a hannoveri humángenetikai intézet munkatársainak kezdeményezésére tavaly végezték el a tejcukor-felszívódási vizsgálatot. ennek eredményei azt bizonyítják, hogy a magyar

9

népesség 37 százaléka, vagyis több mint egyharmada nem képes a tejcukor emésztésére. emiatt a tejfogyasztás kellemetlen tüneteket /hasfeszülést, bélgáz-képződést, esetleg hasmenést/ okozhat. mindez arra is utalhat, hogy népünkben sok a keleti gén. az ázsiai eredetű, ugynevezett keleti-mongolid főrasszhoz tartozó emberek emésztőrendszeréből ugyanis - akárcsak az afrikaiakéban - hiányzik az az enzim, amely elbontja a tejcukrot. az észak- és nyugateurópai emberek 85-95 százaléka viszont képes a tejcukor emésztésére. a magyarság tehát mintegy átmenetet jelent az európai és az ázsiai - keleti eredetű - népek között. ezt bizonyítja az ab0 és az rh vércsoport magyarországi megoszlása is.

mindezek igazolni látszanak a történészeknek és az antropológusoknak azt a feltevését, hogy a magyarság az európai nagy-rasszhoz tartozó finn-ugor ősmagyarok és a keleti-ázsiai nagy-rasszból származó türk népek keveréke. ez a genetikai lelet újabb bizonyítéka annak, hogy történelmünk során sokfajta néppel keveredtünk - hangsúlyozta czeizel doktor. az ősmagyarok, miután finn rokonaiktól elváltak, az ural keleti oldaláról nyugat felé vándoroltak, és közben a hunokkal, szabirokkal, avarokkal, onogur-türkökkel, kazárokkal és másokkal keveredtek. a honfoglalás után, immár hazánk területén pedig befogadták a besenyőket, a tatárok elől menekülő kunokat, a jászokat, sok germán származású és más népcsoportot. a genetikailag észlelt „kevertség”, tehát összhangban van a történelmi tényekkel. sok magyar ember külsején is láthatók a két nagy-rassz vonásai: az ázsiaiakra jellemző széles lapos arc, a keskeny szemrés, és az európaiaknál előforduló fejlett cimpáju, az arc síkjából kiálló orr, a mongolredő nélküli szem.
/folyt. köv./ er

11.21 030583 2529

-.-

sb0026 4 130 mtib1033

milyen a magyarság? ... /2. rész/

a remélhetőleg széles körben végezhető humán genetikai kutatások eredményei további sajátosságokra is rávilágíthatnak. a szakemberek megállapíthatják majd, hogy a magyar népességben előfordulnak-e olyan örökletes betegségek vagy rendellenességek, amelyek a magyarságban gyakoribbak, mint más népekben. ez ideig ugyanis ilyenek nem ismertek. a csipőficamhajlam az egyetlen rendellenesség, amely gyakoribb volt Magyarországon, mint a nyugat- és az észak-európai, valamint az észak-amerikai országokban. a többi genetikai eredetű, öröklött rendellenesség nem gyakoribb, mint más európai népekben. elsősorban a lappangó gén-ártalmak mutatnak

jellemző földrajzi és népesség-szerint megoszlást. a sokfajta keveredésből származó népeknél azonban a lappangó gén-ártalmak ritkábbak, mivel jobbra a beltenyészetek növelik ezek előfordulását. mi történelmünk során sokfajta néppel keveredtünk, és ez genetikai szempontból előnyös, - mondotta befejezésül czeizel endre. /mti/
me/tr/er ag ie

11.22 030583 1027

-.-

sb0027 4 130 mtib1034

elhunyt fábián zoltán /2. rész/

fábián zoltán 1926-ban született nyiregyházán. első elbeszélései 1950-től jelentek meg a csillagban, az irodalmi ujságban és az új hangban. érdeklődésének köre a paraszti élet átalakulására, a nagyvárosba kerülő parasztfiatalok emberi-erkölcsi fejlődésére terjedt ki. prózájában a realizmus igénye párosult azzal a törekvéssel, hogy mondanivalóját kevés szóval fejezze ki; erről tanuskodik számos elbeszéléskötete - például az utak, a hegedűszó, a három kiáltás - és regényei, egyebek között a bolygó, az ellentmondások bolygója, az ítélet. ez utóbbiból film is készült. fábián zoltán hosszú éveken át a magyar írószövetség titkári tisztjét is betöltötte. /mti/
i cs/er ag pr Pvalamint V kulin györggyel közösen irt üzen a nyolcadik

11.31 030583 0732

K

-.-

sb0028 4 130 mtib1035

közműfejlesztések a nagyvárosokban /1. rész/

1983. május 3. - egy-egy nagyváros lakóinak ellátásához nélkülözhetetlen, hogy a településnek megfelelő mennyiségű és minőségű közműrendszere legyen: minden lakónegyedbe jusson el, egyebek között a víz, a gáz, az elektromos és a csatornahálózat, kényelmes életkörülményeket nyújtva az ottlakóknak. e közművek gyarapítására, állapotának megóvására a nehezebb gazdasági körülmények között is megkülönböztetett figyelmet fordítanak a városi tanácsok. erről tanuskodik, hogy a közműellátás és -szolgáltatás fejlesztésére az idén általában az előző évvel megegyező, néhány településen a tavalyit is meghaladó pénz jut, - jelentették az mti tudósítói. elsősorban a telepszerűen épülő lakónegyedek otthonait közművesítik, a környezetvédelmi tennivalókkal összefüggésben bővítik a csatorna- és gázhálózatot, valamint a távhő-szolgáltatást.

az ideai közműépítési programokban a közművállalatok fejlesztési alapjuk nagy részét az előregedett vezetékek felújítására szánják. e rekonstrukciós feladatok megoldását igyekeznek szervezettebbé, gyorsabbá tenni, hiszen a karbantartások az utburkolat megbontásával járnak, és ez zavarja a városiak mindennapi életét.

a közműhálózat fejlesztésével kapcsolatos beruházások kivitelezésének és anyagi fedezetének döntő részét a városi tanácsok vállalják magukra. e tennivalók megoldásában segítséget jelentenek a vállalatok, intézmények társadalmi munkaakciói, a lakosság egyéni kezdeményezései. a magánérő kibontakoztatására - a helyi feltételeknek és a megépítendő közművek típusának megfelelően - építőközösségeket, társulásokat hoznak létre, amelyek munkájukkal, anyagi tehervállalásukkal is lehetővé teszik, hogy az otthonokba mielőbb eljusson a víz- és a gázvezeték, kiépüljön a csatornahálózat.

budapesten a közműellátás és szolgáltatás fejlesztésére az idén 2.7 milliárd forintot fordít a fővárosi tanács. 1983-ban - az egyik legnagyobb közműberuházás részeként - átadják a csepel-szigeten épülő vízműtelep napi 35 ezer köbméter vizet szolgáltató új egységét, amely 35 ezer lakás vízellátását oldja meg. harminckét kilométernyi vezetékkel bővül az ivóvízhálózat is, és átadnak 51 kilométer hosszúságú közcsatornát. /folyt. köv./

fr/pá/gw

11.40 030583 2257

-.-

sb0029 4 130 mtib1036

közműfejlesztések a .../2. rész/

a környezetet kíméli, s az energiagazdálkodás ésszerűsítésének szempontjából sem elhanyagolható a fővárosi lakások gázellátásának javítása. az idén 25 kilométer gázvezeték kiépítésével újabb 11 ezer lakást kapcsolhatnak a gázfűtési hálózatra. folytatják a fogyasztóhelyek átállítását: a városi gázt több mint 22 ezer helyen váltják fel földgázzal. megépítenek 21 kilométer távfűtővezeték is, amellyel 12 ezer, telepszerűen épített lakás korszerű fűtése válik lehetővé.

debrecen közműhálózatának fejlesztésére 315 millió forintot - a tavalyinál 10 százalékkal többet - költ ebben az esztendőben a városi tanács. tovább épül a tócskerti lakótelep ellátó távhő-gáz-vezeték és hőközpont, befejeződik a szenny- és vízgerinc vezeték építése. ~~elkezdik~~ a józsa városrészt ellátó vízvezetékrendszere. a közműigények mielőbbi kielégítéséhez a lakosság anyagi hozzájárulására is számít a tanács; már építőközösségek alakultak vízvezeték építésére, a belvíz elvezetésére, utépitésre. így épült meg az elmúlt évben négy utcában a gázvezeték is, s befejeződött 28 tanya villamosítása.

miskolc 1983-as közműfejlesztési programjában az avas iii. lakótelep, a jókai utcai új lakótelep víz-gáz- és csatornahálózatának megépítése, a távhőszolgáltatás fejlesztése szerepel kiemelt feladatként. a beruházásokra fordított összegek jelentősebbek az elmúlt évinél: két lakótelepen a távhőhálózat kiépítésére 36, a vízellátásra 16, az utépitésre 27, a távbeszélő hálózat bővítésére pedig mintegy 10 millió forintot fordítanak. a közműépítkezések közül - nagyságrendjét tekintve - az ugynevezett kelet-nyugati szennyvízcsatorna és a szennyvízgyűjtő kialakítása lesz a legnagyobb munka.

zala megyében a környezetvédelemmel összefüggő közműhálózati fejlesztésre csaknem 300 millió forintot fordítanak a tanácsok és a vállalatok. a kommunális ellátást javító fejlesztésekből kiemelkedik a zalaegerszegi szennyvíztisztító megépítése, a nyugati víznyerőhelyek feltárása, valamint - nagykanizsa biztonságos vízellátása érdekében - a murai vízmű bővítése.

a zalaegerszegi tisztítómű - mely még ebben az évben elkészül - naponta 10 ezer köbméter szennyvizet fogad majd. a környezetvédelem és a folyékony energiahordozók felhasználásának csökkentése érdekében keszthelyt is bekapcsolják a vezetékes gázellátásba. e munkák a terv szerint az év második felében kezdődnek. /mti/

tóa/bas/szü/fr/pá/ag/gw pr

11.41 030583 2456

-.-

sb0030 4 150 mtib1037

az ovh és békés megye vezetőinek tervezett tárgyalása

1983. május 3. - ebben az évben megkezdik a biharugrai vízműtársulat beruházását, s előkészítik a körösujfaluit, tovább építik a békéscsabai biológiai szennyvíztisztító telepet, s folytatják a lakásépítés és településfejlesztés alapját képező vízközművesítést - emelték ki kedden békéscsabán az országos vízügyi hivatal és a megye vezetőinek tervezett megbeszélésén.

békés megyében erre az esztendőre 280 millió forintot irányoztak elő a tanácsi vizgazdálkodás fejlesztésére, a térség komplex meliorációira pedig 268 milliót. ennek felhasználásával készült el egyebek között békés és mezőberény között a kettős-körös bal partjának töltéserősítése, a dögös-kákafoki főcsatorna rekonstrukciója, a tulkánéri főcsatorna kiépítése. terven felül készül el a gyulai józsef attila tüdőkórház és békésszentandrás nagyközség szennyvíztisztító telepe. a talajjavításra előirányzott pénzből mintegy 12-13 ezer hektáron fejezik be a komplex meliorációt. ehhez kedvezett az év eleji időjárás, így az előző évekhez képest jobban állnak a munkákkal.

/mti/
bty/ke/er ká pr

11.42 030583 1169

-.-

sb0031 4 160 mtib1038

nemzetközi szobrász alkotótelep a szársomlyó-hegyen

1983. május 3. - a siklós és villány között magasodó szársomlyó-hegyen kedden megkezdte munkáját a nemzetközi szobrász alkotótelep. a négy hónapos programban - amelynek mottója tér - alkotás -, tíz ország művészei vesznek részt. a magyarok mellett bolgár, csehszlovák, francia, holland, japán, nszk-beli, olasz, osztrák és szovjet alkotók dolgoznak az ország legnagyobb szobrász műtermében.

mint ismeretes: 1968 óta szobrász alkotótelep működik a süveg alaku dél-baranyai hegyen, a hajdani kőfejtő területén. az unesco támogatását élvező - szimpozionnak nevezett - nyári táborozásokon nagyméretű kőplasztikákat faragnak ki a meghívott hazai és külföldi művészek. elkészült munkájukat a helyszínen hagyják, cserében a mecénás alkotótelep vendéglátásáért. így módon gazdag szabadtéri szoborgyűjtemény jött létre az elmúlt másfél évtized alatt: majdnem száz kőplasztika szülőhelye már a szársomlyó-hegy.

K

az idei program nagyobb részét funkcionális munkák alkotják. 1981 óta dolgoznak a szobrászok a kőfejtő rendezésén, formálásán és ennek során érdekes „kőbutorok”, készülnek. mindenekelőtt asztalt és köréje székeket faragtak kőből, továbbá felállítottak egy kőkutató is. az idén közös tüzrakóhelyet formálnak ki és megkezdik a szabadtéri műhelyek építését a szoborpark sétánya mentén. folytatják a szabadtéri kőszínház munkáit. a hegy oldalában épülő amfiteátrumban nyaranta a pécsi balett ad elő táncjátékokat.

a művészeti program érdekes eseményt ígér az idei nyárra. hat hazai és külföldi szobrász kísérletet tesz egy közös szobor elkészítésére. együttesen tervezik meg és faragják ki a kőplasztikát, amely a maga nemében egyedülálló alkotás lesz hazánkban. a szabadtéri szobrászműterem és szoborgyűjtemény ma már idegenforgalmi látványosság, az idén körülbelül százezer látogatóra számítanak a szársomlyó-hegyen. /mti/
igó/bné/kő ká pr
11.45 030583 1925

-.-

sb0032 4 130 mtib1039

balesetek

1983. május 3. - miskolc belterületén egy autóbussz elütötte vas mihály 62 éves miskolci lakost, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a gyalogos figyelmetlenül haladt át az uttesten.

csongrád megyében, szatymaz külterületén ifj. illés péter 27 éves gépkocsivezető, szegedi lakos személygépkocsival egy kanyarban áttért az uttest baloldalára és egy fának ütközött. a baleset következtében utasa, magyar béla 26 éves villanyszerelő, szegedi lakos a helyszínen, ifj. illés pedig a kórházban meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a személygépkocsi vezetője nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel közlekedett.

/mti/

ka/gw pr

11.49 030583 0691

K

-.-

sb0033 4 160 mtib1040

Lehel györgy tengerentuli turnéja

1983. május 3. - Lehel györgy karmester, kossuth-dijas kiváló művész kedden washingtonba utazott, ahol - a wilson center meghívására - bartók-tól napjainkig címmel előadást tart a kortárs magyar zenéről. ezután új-zélandban turnézik, ahol május 16. és június 19. között tizenkét koncertet dirigál. /mti/
dal/pá/er ag pr

11.55 030583 0369

-.-

sb0034 4 150 mtib1041

konferencia a korszerűen vezetett és szervezett vállalatról

1983. május 3. - a változó környezethez a gyorsabb, rugalmasabb alkalmazkodást elősegítő vezetői magatartásformák, szervezési és fejlesztési megoldások, módszerek megismertetése a célja annak a konferenciának, amelyet május 6-án és 7-én rendez budapesten a szervezési és vezetési tudományos társaság. a korszerűen vezetett és szervezett vállalat című tanácskozásról a szervezők keddi sajtótájékoztatójukon elmondták: csaknem 600 hazai és külföldi szakember vesz részt a véleménycserén. négy szekcióban több mint 60 előadás hangzik el: vállalati vezetők ismertetik tapasztalataikat a gazdálkodó egységek irányításáról, szervezéséről.

a konferenciával egyidőben szakmai bemutatót is rendeznek, ahol korszerű vezetési és irányítási eszközöket, módszereket ismerhetnek meg az érdeklődők. /mti/
ni/pá/er bam pr

11.55 030583 0888

-.-

sb0035 4 150 mtib1042

másfél óráig villany nélkül volt debrecen belvárosa

1983. május 3. - kedden délelőtt debrecen épülő lakótelepén, a tócsókertben árokásás közben munkagéppel elvágta egy 10 ezer voltos villanykábel. a szakadás következtében a tócsókertben, valamint debrecen belvárosában 9 óra 45 perctől 11 óra 15 percig nem égtek a villanyok. a tiszántúli áramszolgáltató vállalat szerelőinek másfél órai munkájába került a helyreállítás. /mti/

szü/éva/kö ká pr
12.15 030583 0463

-.-

sb0036 4 150 mtib1043

kikötött a hajóétterem

1983. május 3. - május első napjaiban megkezdődött a „vizi élet”, a szegedi tiszaparton. egymás után indultak ki a tápéi téli kikötőből és horgonyoztak le a hidak közelében a város képéhez tartozó vizi objektumok: a csónak- és motorcsónak garázsok, a napozóteraszos uszó-fürdőházak. a megszokott helyén, a régi hidhoz közeli folyóparton kötött ki a város és vendégei, turistái körében népszerű szőke tiszai hajóétterem. a téli hónapokban felújították, muzeális értékű, mintegy hét évtizedes gőzgépét is kifényesítették. az uszó étterem vendéglátó helyiségeivel, színes napernyős teraszával, fürdőkosarával hamarosan fogadja a vendégeket. /mti/

dob/f/kö ká pr
12.25 030583 0696

-.-

sb0037 4 180 mtib1044 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /1. rész/

1983. május 3. - a meteorológiai intézet jelenti kedden, 12 órakor:

hüvös éjszaka, enyhe nappal

közép- és dél-európában is megszűnt a nyári meleg. a nyugatról áramló hűvösebb levegő már a fekete-tengerig jutott el. hatására a keleti kárpátok vidékén és ukrájnában borult az idő, viharos a szél és sokfelé esik az eső. ugyancsak esős az idő a brit-szigetek, a németalföld és franciaország északi részén, valamint az alpok térségében. a szárazföld többi részén viszont általában kevés a felhő, és a sok napsütés hatására enyhe a nappal.

országunkat hétfőn hűvös levegő árasztotta el. sokfelé fujt erős, néhol viharos nyugati, északnyugati szél. a legerősebb széllelkések sebessége elérte az óránkénti 100-110 kilométert. a zárt felhőtakaró délnyugat felől egyre jobban fölszakadt, és a dunántúlon, valamint a dél-alföldön több órán át sütött a nap. többfelé volt eső, zápor, egy-két helyen zivatar. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknym és 6 mm között volt, de szabadsban 7-10, sőt mátészalkán 18 mm-t mértek. a hőmérséklet csúcserőke hétfőn 15 és 22 fok között alakult. éjszaka a keleti vidékeken csak lassan, vagy alig csökkent a felhőzet, és helyenként eső is előfordult. így ott kevésbé hűlt le a levegő, délnyugaton viszont még gyöngye talajmenti fagy is volt. hajnalban az ország területén 4, 11 fokot mértek. délelőtt a tiszántúlon továbbra is erősen felhős idő volt, és néhol esett az eső. máshol viszont zavartalanul sütött a nap. helyenként még erős északnyugati szél fujt. a hőmérséklet 11 órára 14, 19 fokig emelkedett.

budapest belterületén hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 14.5 fok volt, ez 0.1 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

a balaton vize ma 11 órakor síófoknál 17 fokos volt.

ma 12 órakor budapesten 18 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1011 mbár, mérsékelten emelkedik.

várható időjárás az ország területén szerda estig:

kedden változóan felhős lesz az ég és szórványosan zápor alakul ki. szerdán kevés nappali gomolyfelhőképződés várható, eső már nem valószínű. az élénk, helyenként erős északnyugati, északi szél tovább mérséklődik.

a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 2, 7 fok között lesz, de néhány helyen gyenge talajmenti fagy is előfordul.

a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20 fok körül várható.
/folyt. köv./ kö
12.56 030583 2499

sb0038 4 180 mtib1045 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás budapest területére szerda reggelig:

időnként megnövekszik a felhőzet és késő délutántól kisebb zápor is lehet. az erős szél lassan mérséklődik.

a késő esti hőmérséklet 12, a szerda hajnali 6 fok körül lesz.

a duna budapestnél 364 centiméter, a víz hőmérséklete 15.0 fok.
/mti/
kö
13.00 030583 0418

sb0039 4 130 mtib1047

testvérmegyei küldöttség

1983. május 3. - román pálnak, az mszmp bács-kiskun megyei bizottsága első titkárának vezetésével kedden delegáció utazott bács-kiskun romániai testvérmegyéjébe, alba megyébe. a küldöttség a látogatás során megállapodik a további együttműködésben. ez alkalommal gyulafehérváron fotókiállítás nyílt bács-kiskun és alba megye baráti kapcsolatáról. /mti/
lász/bné/er ká ie

13.31 030583 0412

sb0040 4 160 mtib1048

számítógép szolnok megye középiskoláiban

1983. május 3. - az ország megyéi közül elsőként szolnok megye középfoku iskoláit és szakmunkásképző intézeteit látják el számítógépekkel. a korszerű technika középszintű oktatásához 37 ht 1080 z típusu készüléket kapott a megye. kezelésük, programozásuk könnyen elsajátítható, jó alapot nyújt a tanulóknak a későbbi, magasabb szintű számítástechnikai ismeretekhez.

a számítógépekkel oktató szaktanárok részére kedden háromnapos továbbképző tanfolyam kezdődött. az elte számítástechnikai tanszékének tanárai a megyei pedagógustovábbképző intézettel közösen készítik fel a nevelőket az új ismeretek továbbadására. /mit/
end/kné/er ká ie

13.34 030583 0698

sb0041 4 130 mtib1049

a komárom megyei pártbizottság ülése

1983. május 3. - az mszmp komárom megyei bizottsága kedden kibővített ülést tartott tatabányán. a tanácskozáson antalóczy albert első titkár tartott tájékoztatót az mszmp központi bizottsága április 12-13-i üléséről. a pártbizottság ülésén részt vett és felszólalt gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkára. /mti/

ráb/wné/er ká ie

13.38 030583 0447

sb0042 4 150 mtib1050

nemzetközi szabványosítási ülés budapesten

1983. május 3. - a nemzetközi szabványügyi szervezet /iso/ „gördülőcsapágyak”, műszaki bizottsága 16 ország képviselőinek részvételével kedden budapesten megkezdte háromnapos ülését.

a gördülőcsapágy az egyik legáltalánosabban alkalmazott gépelem, ezért mind a gyártók, mind pedig a kereskedelem számára elengedhetetlen követelmény a műszaki jellemzők nemzetközi egységesítése. a gördülőcsapágyak minősége nagymértékben befolyásolja azoknak a gépeknek és berendezéseknek a megbízhatóságát, amelyekkel az élet szinte valamennyi területén találkozunk.

a hazai csapágygyártás a rekonstrukció eredményeként az utóbbi években igen sokat fejlődött. a magyar gördülőcsapágy művek jelenleg mintegy 25 millió csapágyat gyárt évente, s ennek egy részét exportálja. a kgst keretében a csapágyipari együttműködési szervezet foglalkozik a kooperációs és szakosított gyártás összefogásával, továbbá a gördülőcsapágyak szabványosítási kérdéseivel. a kgst-előírásokat hozzá kívánják igazítani a nemzetközi szabványokban foglalt előírásokhoz, hogy ezzel megteremthessék a teljes csereszabotosságot.

a budapesti ülés jelentős lépés a gördülőcsapágyak teljes nemzetközi egységesítésében. /mti/

mm/mg/bam/gw ie

13.42 030583 1276

sb0043 4 130 mtib1051

fiatal egészségügyi dolgozók konferenciái

1983. május 3. - ebben az évben is megrendezik a fiatal egészségügyi dolgozók tudományos konferenciáit. az egészségügyi ifjúsági napok programjai során a 35 évnél fiatalabb orvosok, gyógyszerészek, szakdolgozók szeptemberben öt tanácskozáson vitathatják meg tudományos előadásait. a fővárosi konferenciák témája a természetes és mesterséges környezet hatása az egészségre, valamint a fog- és szájbetegségek megelőzése és gyógyítása. debrecenben a gyermekgyógyászat határterületei, nagykanizsán a táppénzes helyzet javításának lehetőségei szerepelnek majd a

H

tudományos ülés napirendjén. a fiatal- és felnőttkorban előforduló mozgásszervi betegségek felismerésének differenciál-diagnosztikai problémáit, szűrését, terápiáját, gondozását a baján találgató fiatalok beszélnek meg.

a fiatal egészségügyi dolgozók június 30-ig jelenthetik be részvételüket az egészségügyi minisztérium, az egészségügyi dolgozók szakszervezete, a magyar orvostudományi társaságok és egyesületek szövetsége és a kisz központi bizottsága közreműködésével szervezett tudományos konferenciákra a szekciótitkárnak. /mti/

me/ka/ga/gw ie

13.53 030583 1176

..

sb0044 4 150 mtib1052 /közönségszolgálat/

miről ír a házi jogtanácsadó?

1983. május 3. - az új lakásügyi jogszabályok ismertetésének befejezéséig a lakásra, az üdülőre és a telekre vonatkozó rendelkezésekről tájékoztat a házi jogtanácsadó most megjelent 4. száma. a lap ismereti, hogy mit kell tudni a tulajdonszerzési korlátozásokról, hogyan lehet üresen álló családi házat vásárolni, melyek a telek tartós használatbavételének feltételei, stb.

közli a lap a televízió jogi esetek műsora februári adásának teljes szövegét, közte az ügyeskedő autós és a bujkáló adós esetét. dr. eröss pál rovatában ezúttal a végrendelkezés formai szabályait ismerteti. a kisipari-kisüzemi híradóból megtudható, hogy engedélyezhető-e az autóbontó kisipari tevékenység, adnak-e iparjogositványt bélyegzőkészítésre, tűzoltókészülékek iparszerű ellenőrzésére, autódarús tevékenységre. végül az autó és jog rovatban a szélvédőcsere és a casco összefüggéséről ír a lap. /mti/

kf/kf/er bam ie

14.02 030583 0952

..

sb0045 4 150 mtib1053 /közönségszolgálat/

piaci körkép - ujdonság a zöldborsó és az ujburgonya

1983. május 3. - a tavaszi áruk erősödő felhozatala és az árak csökkenése tapasztalható a piacokon. emelkedik a karfiol, az új kelkáposzta, a leveles karalábé és az uborka mennyisége, az igényeknek megfelelő a paraj, a sóska, az új fejeskáposzta, a spárga, a fejes saláta, a paprika, a retek kínálata. kisebb mennyiségben kapható a piacokon paradicsom, gumós zeller és földieper. ujdonságként árusítanak csomós sárgarépat és gyökeret, valamint ujburgonyát és zöldborsót. megfelelő a tárolt burgonya és a vöröshagyma kínálata. már csak kisebb mennyiségben kapható a piacokon „régis”, sárgarépa, gyökér, zeller, karalábé, valamint cékla és torma.

a kedvezően alakuló kínálat következtében csökkentek a primőrök árai. olcsóbb a kínai kel, a karfiol, az uborka, a paraj, a sóska, a fejes saláta, a hegyes paprika, az új karalábé és a retek. az ujdonságként megjelent ujburgonya kilója 45-60, a zöldborsóé 72-88, a földieperé 180-240 forint. a burgonya kivételével változtak a tárolt cikkek árai. olcsóbb a vöröshagyma, emelkedett a sárgarépa, a gyökér, a karalábé és a zeller ára.

nagyvásártelapi fogyasztói árak május 5-én kilogrammonként: burgonya 5.10-5.70, vöröshagyma 6-10, fokhagyma 70, sárgarépa 25, gyökér 15, karalábé 6, torma 40-48, új fejes káposzta 24, új kelkáposzta 18-26, kínai kel 10-16, karfiol 20-30, paradicsom 70, fűrtös uborka 28, kígyó-uborka 24, spárga 10-75, paraj 7, sóska 14, piros alma 7.60-18, champignon gomba 72, laska gomba 56-66, savanyított káposzta 16, étkezési kék mák 115, dióbél 140 forint.

a füzéres cseresznyepaprika 28, a fejes saláta darabja 3-4, a tölteni való paprikáé 7-9, a hegyes paprikáé 3-6, az új karalábé darabja, a kék 3-5, a fehér 2-3, a gumós zeller darabja 7, a retek csomója 2.50-8, az új sárgarépaé 10-14, a zöldhagymáé 3-4, a petrezselyemzöldé 1.50 forint.

a tojás darabja 1.50-1.70. /mti/

kf/ka/bam/mz ie

14.07 030583 1952

..

sb0046 4 150 mtib1054 /közönségszolgálat/

mi van a lakáskulturában?

1983. május 3. - a lakáskultura most megjelent idei második száma olyan panellakást ismertet, amelynek csak az alaprajza árulja el eredetét, berendezése ugyanis mind szemre, mind használatra teljesen átalakította a belső teret. a minilakások sorozatban egy szoba-konyhából kiképzett, - fürdőszobával és mellékhelyiséggel - teljes komforttal ellátott otthont mutat be a lap.

a barkácsrovat a hobby-sarok elkészítéséhez ad könnyen követhető magyarázatot, s bemutatja az elemes szekrényfalból kialakítható dolgozó-fülkét. a színek a szobában összeállítás a lakás legmegfelelőbb festéséhez, tapétázásához ad tanácsot, a kertervezővel készített beszélgetés pedig a ház környékének időszerű, tavaszi munkáihoz nyújt utmutatást.

illusztrált beszámolót közöl a lap a népszerű dominó faházak különböző fajtáiról, s megtudhatjuk azt is, hogy mennyi hely kell egy családnak a lakásban az étkezéshez. ezeken kívül is gyönyörködhetünk néhány választékosan berendezett lakásban, érdekes új butorokban, s találhatunk számos megvalósítható ötletet a világ sok országából származó lakberendezési szemlében. /mti/

kf/kf/er bam ie

14.08 030583 1167

-.-

sb0047 4 150 mtib1055 /közönségszolgálat/

autó-sorszámok

1983. május 3.

trabant limousin hycomat	budapest	561
trabant hycomat combi	budapest	28
trabant limousin	budapest	14 653
	debrecen	11 244
	győr	15 743
trabant combi	budapest	2 143
	győr	3 406
wartburg limousin	budapest	8 134
	győr	5 002
wartburg de lux	budapest	11 224
	győr	6 182
wartburg de lux tolótetős	budapest	2 110
wartburg limousin tolótetős	budapest	1 362

H

wartburg tourist	budapest	4 171
	győr	1 612
skoda 105 s	budapest	6 759
	debrecen	5 274
	győr	5 742
skoda 120 l	budapest	12 812
	debrecen	7 886
	győr	9 183
skoda 120 gls	budapest	304
lada 1200	budapest	21 720
	debrecen	13 795
	győr	7 045
lada 1300 s	budapest	9 045
	debrecen	5 932
	győr	2 197
lada 1500	budapest	8 742
	debrecen	5 960
	győr	2 562
lada combi	budapest	4 664
	debrecen	2 475
moszkvics	budapest	12 059
polski fiat 126 p	budapest	16 358
	győr	4 521
polski fiat 1500	-	3 532
dacia	budapest	12 226
	debrecen	5 570
zasztava	budapest	1 617

/mti/ kf/er bam ie

14.23 030583 2024

-.-

sb0048 4 170 mtib1056

idegenforgalmi tanácskozás csongrádon

1983. május 3. - nemcsak a szegedi ünnepi hetek sokrétű kulturális és szórakoztató programjai, hanem csongrád megye többi városának gyarapodó rendezvényei, s jó nyaralási lehetőségek is várják a nyáron a dél-alföldi megyékbe ellátogató turistákat. mint a tiszta-maros-vidéki idegenforgalmi bizottság kedden csongrád városban tartott ülésén elmondották, a makói múzeum irodalmi emlékházának udvarán hangversenyeket, irodalmi esteket tartanak. csongrádon júliusban megrendezik a veterán autók találkozóját, a hódmezővásárhelyhez közeli mártélyon pedig vizikarneval lesz. a szeged tourist idegenforgalmi hivatal vacsoraprogramokkal egybekötött motorcsónak-kirándulások, tanyai nyaralási lehetőségek

H

megszervezését vállalja, és a tiszta partján, valamint a dorozsmai sziklás fürdő környékén üdülőket is bérel a turisták kívánságára. szentesen az ibusz gyógyfürdős üdülési programokat kínál. a volántourist júliusban és augusztusban zenés, műsoros sétahajójáratokat indít a szegedi tiszá-partról. megyeszerte képzőművészeti kiállítások sora kínál látnivalót.

a tanácskozáson szorgalmazták, hogy a megye kulturális és történelmi értékeit, műemlékeit, az ópusztaszeri nemzeti történelmi emlékpark megismertetését szolgáló olcsó kirándulásokat is szervezzenek az ifjúsági turizmus fellendítésére.

az ülés résztvevői befejezésül megtekintették csongrád óvárosában az egykori halászfalu 34 házból álló védett épületegyüttesét. a vendéglátók elmondották, hogy a házakat folyamatosan felújítják, s a művelődés, illetve az idegenforgalom szolgálatába állítják. kettőben már az idén a turisták elszállásolására alkalmas vendégház nyílik, más régi épületekben később muzeumi értékeket bemutató kiállításokat, műtermes lakásokat rendeznek be. /mti/

dén/f/st/mz ie

14.33 030583 1815

.-.

[az elmúlt évtizedben közüggé vált a környezetvédelem: a közvetlen veszélyérzet, a jövő nemzedék sorsáért érzett aggodalom és a szakmai lelkiismeret százezreket készítette

sb0049 4 130 mtib1057

társadalmi program a környezetvédelemért - tett állásfoglalásra, vitára és cselekvésre.
népfront-munkabizottsági ülés /1. rész/

1983. május 3. - [a hazafias népfront környezetvédelmi munkabizottságának keddi ülésén v. nagy imre egyetemi tanár, a bizottság elnöke összegezve a tapasztalatokat rámutatott: a magyar társadalom viszonylag hamar eljutott az általános elvi egyetértésig, abban azonban megoszlottak a nézetek, hogy milyen módon háríthatók el, előzhető meg a környezeti ártalmak. a népfrontmozgalom kezdettől fogva azt az álláspontot képviselte, hogy a környezetvédelem feladatait nem lehet csupán törvényhozási és államigazgatási eszközökkel megoldani, szükség van a társadalom, az állampolgárok tevékeny közreműködésére. e követelményt felismerve a hmf még 1973-ban társadalmi programot dolgozott ki a mind fontosabbá váló ügy céljainak gördülékenyebb megvalósítása érdekében.

a társadalmi program eredményeként kiszélesedett a társadalmi és az állami szervek közötti együttműködés. az összehangolt munka szép sikereket hozott: esztétikusabbá vált a lakóterületek döntő

H

többségének arculata. javulás tapasztalható olyan ipari körzetekben is, ahol a nagyberuházások azelőtt kedvezőtlenül befolyásolták az emberi környezetet. az elért eredményekkel azonban még távolról sem lehetünk elégedettek - hangsúlyozta v. nagy imre, majd arról beszélt, hogy a jelen gazdasági helyzetben még inkább indokolt az állampolgárok bevonása a környezetvédelmi munkákba. erre alapot nyújt az a tettrekészség, amely már eddig is megnyilvánult: a lakosság rendszeresen jelzi, ha valahol visszasságokat észlel. a hazafias népfront az elmúlt évtizedben kiépítette aktivistahálózatát, amely százezreket képes mozgósítani az ügy érdekében. az új követelményeknek azonban csak akkor tudnak eleget tenni, ha új, az eddigieknél is hatékonyabb formákat sikerül életre hívni. a demokratizmus szélesítésének igénye a környezetvédelemben is megkívánja, hogy rendszeresen meghallgassák, kikérjék és kazalba gyűjtve feldolgozzák a lakosság véleményét, továbbá, hogy azokat figyelembe vegyék az állami intézkedéseknél.

nem lehetünk esetenkénti hibás döntések végrehajtói, tolmácsolói azért sem, mert akkor elveszítjük a lakosság bizalmát - húzta alá a munkabizottság elnöke, s hozzátette: az állami és gazdasági szervektől azt várjuk, hogy rendszeresen tájékoztassák a népfrontot minden olyan kérdésben, amely a környezetvédelemmel összefügg.

az országban több tizezren szervezett keretek között vállalják, hogy nap nap után fellépjenek az emberi környezet megkárosítói ellen. elég, ha a népfrontmozgalom környezetvédelmi őrségeire, a halászokra és vadászokra, a természetbarát klubokra és lelkes aktivistákra gondolunk, ám ezek között a társadalmi erők között nincs együttműködés. /folyt.köv./ gi/pá/ag/mz
14.55 030583 2767

.-.

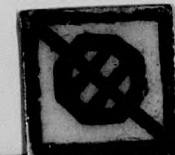
sb0050 4 130 mtib1058

társadalmi program a környezetvédelemért -
népfront-munkabizottsági ülés /2. rész/

indokolt tehát ezeket a társadalmi erőket összefogni, tevékenységüket koordinálni.

a vitában elhangzott: a jelenlegi gazdasági szabályozórendszerben üzemeink, vállalatunk a rövid távra szóló, sokszor látványos, de nem kellőképp megalapozott eredményekben érdekeltek, ezért háttérbe szorítják a környezetvédelem szempontjait. a lakossági fórumokon olykor igen éles kritikával illetik a vállalatokat, de nem kimélik a hatóságokat sem; úgy vélik, hogy szigorubbán is felléphetnének a szennyezők ellen. sokak szerint

H

azért nem elég erélyesek az alsóbb fokú hatóságok, mert nem vállalják annak ódiomát, hogy eldöntsék, történt-e kihágás, vagy sem, a szakhatóságokat, az országos környezet- és természetvédelmi hivatalt, az országos vízügyi hivatalt, a köjál-t gyakrabban kellene bevonni a tisztázatlan esetek eldöntésébe, szó esett arról is, hogy nem elégedhetünk meg a szennyezésért vétkes jogi személy felelősségének kimondásával, arra kell törekedni, hogy emellett kiderüljön az is: kit és milyen mértékben terhel a felelősség. megfogalmazódott az az igény is, hogy a környezetet érintő hatósági rendeleteket előzetesen véleményeztessék a szakterület képviselőivel. /mti/ gi/pá/ag/mz ie

14.59 030583 1294

-. -

sb0051 4 150 mtib1059 /közönségszolgálat/

a környező országok időjárása

1983. május 3. - a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása csütörtök reggelig:

ausztria:

időnként megnövekszik a felhőzet, eleinte még kisebb zápor lehet, a hőmérséklet szerdán kora délután 18, 22, csütörtökön hajnalban 4, 9 fok.

csehszlovákia:

általában kevés felhő, száraz idő, a hőmérséklet szerdán kora délután 19, 23, csütörtökön hajnalban 4, 9 fok.

szovjetunió:

felszakadozik a felhőzet, és tulnyomóan naps idő várható, a hőmérséklet szerdán kora délután 19, 24, csütörtökön hajnalban 3, 8 fok.

románia:

felszakadozik a felhőzet, és tulnyomóan naps idő várható, a hőmérséklet szerdán kora délután 20, 25, csütörtökön hajnalban 4, 9 fok.

h

jugoszlávia:

tulnyomóan naps idő, legfőljebb egy-egy futó zápor lehet, a hőmérséklet szerdán kora délután 20, 25 fok, csütörtökön hajnalban 5, 10 fok. /mti/ kf/er bam sn

15.08 030583 1007

-. -

sb0052 4 150 mtib1060 /közönségszolgálat/

az európai nagyvárosok hőmérséklete

1983. május 3. - az európai nagyvárosok szerdára várható maximális hőmérséklete:

párizs	15 fok
london	14 fok
oslo	10 fok
stockholm	9 fok
helsinki	9 fok
berlin	16 fok
varsó	15 fok
leningrád	9 fok
moszkva	14 fok
kijev	17 fok
prága	17 fok
bécs	18 fok
róma	22 fok
madrid	24 fok
belgrád	22 fok
bukarest	20 fok
szófia	22 fok
athén	25 fok

/mti/

15.12 kf/er bam sn 030583 0796

h

-. -

sb0053 4 150 mtib1061

a fővárosi egészségügyi integráció tapasztalatai az szbt elnökségének napirendjén

1983. május 3. - javult a betegellátás a fővárosban, csökkentek a körzetek közötti alapellátásbeli különbségek - állapította meg keddi ülésén a szakszervezetek budapesti tanácsának elnöksége, amely a fővárosi tanács egészségügyi főosztályának előterjesztése alapján az egészségügyi intézmények integrációjának eddigi tapasztalatait összegezte. nagymértékben csökkentette az egyes kórházak zsufoltságát az az intézkedés, mellyel a közigazgatási határoktól eltérő betegfelvételi rendszert alakítottak ki. a kerületenkénti beutalás megszüntetése elsősorban a főváros peremén lakóknak kedvezett, mert a régi városrészekben, például kispesten, pestlőrincen, pestimrén és a xvii. kerületben a betegeket hosszú ideig az amugy is sűrűn lakott körzetekben lévő kórházakba utalták be. az új körzetek kialakításával ezeket a területeket azokhoz a kórházakhoz csatolták, ahol jó feltételek vannak a korábbinál több beteg ápolására. az elnökség rámutatott, hogy bár összességében javult a kórházi elhelyezés lehetősége, néhány kórházra még mindig túlzottan nagy teher hárul.

számottevően javította az alapellátást és csökkentette a gyógyító-megelőző munka feltételei közötti körzeti különbségeket, hogy a kórházak átvették a területileg hozzájuk tartozó körzeti és szakorvosi rendelők irányítását és tevékenységük összehangolásának feladatát. ezzel nemcsak a hiányzó szakorvosok helyettesítésére nyílt lehetőség, hanem arra is, hogy a járóbetegek igénybe vegyék a kórházi szakrendelést, ha ehhez nincsenek meg a feltételek a rendelőintézetben. a kórház irányító tevékenysége a beutalások jobb előkészítését is eredményezte.

az elnökség rámutatott, hogy a változások önmagukban csak lehetőséget adnak a korábbinál magasabb szintű betegellátásra, amihez az orvosok is hozzájárulhatnak az eddiginél is körültekintőbb döntéseikkel. a többi között azzal, hogy kórház helyett csak valóban indokolt esetben küldjék a betegeket klinikai kivizsgálásra, gondozásra. egyéb beutalásoknál is csak akkor tegyenek eleget a beteg külön kívánságának, ha az általa választott intézmény valóban minden szempontból a legalkalmasabb a beteg, vagy például a szülő nő ellátására. azoknak a kismamáknak több mint a fele például, akiknél koraszülés várható, nem abba a kórházba kéri a felvételét, ahol minden feltétel megvan a koraszülött csecsemő fogadására, gondozására. az integrációnak, az egészségügyi hálózat egészének mindenképpen a beteg gyógyítását, a betegség megelőzését kell szolgálnia - mutatott rá az szbt elnöksége. /mti/

be/mm/sa sl/bam ie
15.13 030583 2629

H

-.-

sb0054 4 150 mtib1062

ülést tartott a szövetség elnöksége

1983. május 3. - a fogyasztási szövetkezetek múlt évi eredményeit és az idei év eddigi tapasztalatait vitatta meg a szövetség elnöksége keddi ülésén. az áfész-ek megközelítően egyharmados arányban veszik ki részüket a lakossági ellátásból, s kereskedelmi tevékenységüknek kiemelkedően fontos szerepe van a kisközségekből, az apró településeken.

az elnökség megállapította: a szerződéses formában üzemelő boltok, vendéglátóegységek működésének tapasztalatai kedvezőek. az érdekeltség növekedése nyomán színvonalasabb a kiszolgálás, és több jövedelmezőbb, friss áru kerül a fogyasztók, a vendégek elé. kevésbé örövendetes viszont, hogy a szövetkezetek és a vállalatok egy része tavaly nem alkalmazkodott kellőképpen a fokozódó követelményekhez; keveset tettek a belső önellenőrzési és érdekeltségi rendszer korszerűsítéséért. üzletpolitikájukban a minőségi helyett még mindig a mennyiségi szemlélet az uralkodó. ezért az idén a korábbiaknál is fegyelmezettebb gazdálkodásra van szükség, egyebek között pénzügyi téren. figyelemre méltó, hogy az áfész-ek és vállalatok nagy része eredményes erőfeszítéseket tesz a jövedelmezőség javítására; igyekeznek feltárni a veszteségek okait. a jól bevált módszereket más szövetkezetektől átveszik. az áfész-ek és a vállalatok ez évre tervezett árbevétele meghaladja a 210 milliárd forintot, a tervezett export értéke pedig mintegy 20 milliárd forint.

az elnökség ajánlást fogadott el az érdekképviselői munka tartalmi és szervezeti fejlesztésére. ennek megfelelően a jövőben több segítséget adnak a szövetkezeteknek, egyebek között a gazdasági érdekvédelem erősítéséhez. /mti/

kg/tr/jf/mz sn

15.17 030583 1686

H

1983.05.03.

sb0055 4 150 mtib1063 /közönségszolgálat/

miről ír a kertészet és szőlészet?

1983. május 3. - a nagyobb városok és közismert üdülőhelyek környékén még mindig lehet bérelni földet tartós használatra. az érdeklődők a helyi tanácsokat keressék fel - tanácsolja a kertészet és szőlészet most megjelenő 18. száma, amelynek negyedik oldalán arról is tájékoztatják az olvasókat, hogy hol vannak még szabad földek.

a lap egy másik írása az igényes és érzékeny uborkáról szól, amelynek 5-6 hetes palántáit május első felében lehet állandó helyükre ültetni. sok minden megtudható továbbá az új számból, a bianca nevű betegséggelálló szőlőfajtáról. e kiváló csemegeszőlő értékét növeli, hogy bőven terem, a peronoszpóra és a szürkerothadás sem nagyon károsítja. a máktokszecskán is bőven terem a laskagomba; a hulladékhasznosításnak erről a biztos pénzt hozó módjáról is tájékoztatást ad a lap. ezenkívül a szamóca legfontosabb kártevőiről, a bimbóskel-palánták most időszerű ültetéséről, a lejtős szőlőskertek vízelvezetőinek javításáról olvashatnak még az érdeklődők. /mti/

kf/kf/er bam sn

15.24 030583 1066

-.-

sb0056 4 130 mtib1065

ülést tartott az mszmp határőrségi bizottsága

1983. május 3. - kedden kibővített ülést tartott az mszmp határőrségi bizottsága. a résztvevőket kun istván első titkár tájékoztatta az mszmp kb április 12-13-i ülésén hozott határozatról, valamint a végrehajtásából adódó határőrségi tennivalókról. az ülésen részt vett és felszólalt katona imre, az mszmp kb tagja, az elnöki tanács titkára is. /mti/

gg/sa ag sn

15.34 030583 0425

H

-.-

1983.05.03.

sb0057 4 150 mtib1066 /felhasználható: 16 órától!/

kovács antal államtitkár algériába utazott

1983. május 3. - kovács antal államtitkárnak, az országos vizügyi hivatal elnökének vezetésével magyar vizügyi küldöttség utazott kedden az algériai demokratikus és népi köztársaságba brahim brahimi vizügyi miniszter meghívására. a tárgyalásokon a két ország vizügyi vezetője áttekinti az együttműködés eddigi eredményeit és a vizügyi kapcsolatok kiszélesítésének lehetőségeit.

kovács antal államtitkár elutazásánál a ferihegyi repülőtéren jelen volt abdelaziz kara, algéria budapesti nagykövete is. /mti/

sb/pá/bam/mz sn

15.41 030583 0588

-.-

sb0058 4 130 mtib1067

szmbt-küldöttség érkezett hazánkba

1983. május 3. - kedden az mszbt meghívására budapestre érkezett a szovjet-magyar baráti társaság aktivistáinak küldöttsége. a delegáció - amelynek tagjai közül többen hazánk felszabadítói között voltak - részt vesz a béke és barátság hónap rendezvényein. az szmbt küldöttségét az mszbt székházában fogadta biró gyula főtitkár, és tájékoztatást adott a vendégeknek a társaság tevékenységéről. a baráti találkozón jelen volt és felszólalt terényi istván, az országos béketanács alelnöke is. a szovjet delegáció budapesti programja után ellátogat baranya, fejér, tolna és veszprém megyébe. /mti/

ka/ag/mz sn

15.45 030583 0656

H

-.-

sb0059 4 130 mtib1068

a művelődési táborok további sikeréért - a hnf ot közművelődési munkabizottságának ülése /1. rész/

1983. május 3. - a művelődési táborok munkacsoportjának megalakítását kezdeményezte a hazafias népfront országos tanácsának közművelődési munkabizottsága szerdai ülésén, majd tájékoztatót hallgatott meg a „szocialista városok - szocialista közélet,, akció előkészítéséről. a művelődési táborok a közművelődési intézmények, a társadalmi és tömegszervezetek kezdeményezésére országsszerte elterjedtek. évről évre több honismereti, helytörténeti, népművészeti tábort szerveznek, s növekszik az igény a környezetvédelmi, a népzenei és más, a művelődéshez szorosan kötődő táborok iránt is.

a táborok munkája - különösen az olvasótáboroké - jó lehetőséget teremt a fiatalok ön- és társadalmi ismeretének fejlesztésére, közösségi cselekvőkészségük fokozására. e közművelődési forma elsősorban a művelődési egyenlőtlenségek leküzdésében vált hatékonyá, megteremtve a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkózásának lehetőségét. a művelődési táborok a kiscsoportos foglalkozás, egyfajta ön- és közösségépítő tevékenység modelljeivé váltak. a táborokban elhangzó, a közös gondolkodást serkentő előadások, viták, játékok, a készségfejlesztő foglalkozások, a rendszeres testedzés, s mindehhez a jó könyv olvasása - a mozgalom népszerűsítői lettek.

az egyre szélesedő mozgalom érdeke azt kívánja, hogy szakmai és módszertani irányítását önálló munkacsoport lássa el. a munkacsoport az országos elnökség közművelődési bizottsága mellett működik majd, s egyeztetni a különböző művelődési táborok szakmai és módszertani irányítását. munkáját az ideai tapasztalat összegyűjtésével kezdi, amelynek alapján 1984-re egységes pályázati rendszert és módszertani utmutatót készít.

a művelődési táborok munkacsoportja a közművelődési bizottság ülését követően megtartotta alakuló ülését.

a népfront sajátos eszközeivel mindig tevékenyen részt vett a lakóterületi közélet szervezésében. e munkát újabb vonásokkal gazdagíthatja a „szocialista városok - szocialista közélet,, akció, amely ősszel indul útjára. az akció alapgondolatát az adta, hogy tíz szocialista városunk - ajka, dunaujváros, kazincbarcika, komló, leninváros, oroslány, paks, százhalombatta, tatabánya, várpalota - hagyományos, évenkénti találkozóját, az egyes városok külön-külön kialakult együttműködési törekvéseit, akcióit közös rendszerbe szervezzék.

/folyt.köv./ fr/pá/s -
16.05 030583 2456

H

-.-

sb0060 4 130 mtib1069

eltemették dr. várkonyi imrét

1983. május 3. - kedden a farkasréti temetőben mély részvétellel - a katolikus püspöki kar több tagjának és más egyházak magasrangú vezetőinek jelenlétében - kísérték utolsó útjára dr. várkonyi imre kanonokot, az actio catholica országos igazgatóját, a magyar katolikus püspöki kar külügyi bizottságának főtitkárát, országgyűlési képviselőt. a gyászszertartást dr. ijjas józsef kalocsai érsek végezte. a katolikus egyház és a papi békemozgalom nevében bíró imre kanonok, az országos béketanács katolikus bizottságának főtitkára mondott bucsubeszédet. az országos béketanács, az állami és a társadalmi szervek képviselőitében pethő tabor, az országos béketanács alelnöke emlékezett meg dr. várkonyi imre munkásságáról. az európai katolikusok berlini konferenciája részéről otto hardmuth fuchs, a mozgalom elnöke méltatta az elhunyt érdemeit. /mti/

t cs/er ag sn

16.07 030583 0905

-.-

sb0061 4 130 mtib1070

a művelődési táborok.../2. rész/

az együttműködés ugyanis megteremtheti annak lehetőségét, hogy a városokban külön-külön már kipróbált és bevált munkaformák, akciók tapasztalatai másutt is hasznosíthatók legyenek. a kisz központi bizottságának kezdeményezésére e mozgalom szervezésébe már a felkészülés jelenlegi szakaszában bekapcsolódnak a városok népfront-bizottságai. jelentős szerepük lehet egyebek között a különböző generációk, társadalmi csoportok közötti együttműködés kibontakoztatásában. a városokban most alakuló szervezőközösségek programjukat nem előre elhatározott témakörökből választják ki, hanem az előkészítő szakasz gyakorlati tapasztalatait felhasználva dolgozzák ki az akció terveit. ez minden bizonnyal jó lehetőséget teremt arra is, hogy a városlakók az őket legközvetlenebbül érintő mindennapi gondok megoldásából vállalhassanak részt, lehessenek cselekvő résztvevői életük szervezésének. /mti/

fr/pá/s ag sn

16.08 030583 0953

H

-.-

1983.05.03.

sb0062 4 130 mtib1072

elhunyt szántó Lajos

1983. május 3. - szántó Lajos, a közgazdaságtudományok kandidátusa, a magyar tudományos akadémia kutatásszervezési intézetének igazgatója 54 éves korában szívroham következtében váratlanul elhunyt. temetéséről később intézkednek.

a magyar tudományos akadémia
központi hivatala

x x x

szántó Lajos 1928-ban született Simontornyán. munkás volt, 1952-ben mérnöki diplomát szerzett. 1949 óta dolgozott a magyar tudományos akadémián, különböző beosztásokban. 1959-től nyolc éven át az MSZMP központi bizottsága munkatársaként tevékenykedett, majd az akadémia 1967-ben alapított tudományszervezési csoportjának, a későbbi kutatásszervezési intézetnek lett vezetője. Kiemelkedő munkát végzett a tudománypolitikai és tudományszervezési döntések előkészítésében. /mti/

jgy/gg/s/kö ag sn
16.12 030583 0915

-.-

sb0063 4 150 mtib1073

jelentős időelőny a tavaszi munkákban - jótékony hatása a májusi eső /1. rész/

1983. május 3. - jelentős időelőnyre tettek szert a tavaszi munkákban a mezőgazdasági üzemek, jól kihasználták a kedvező időjárás által teremtett lehetőséget - erről számolnak be a megyékből kedden érkezett jelentések.

a hajdusági földeken a tavaszi munkák megkezdése óta több mint 150 ezer hektáron vetették el a különböző növények magját. a szélsőséges időjárású tájon az idei tavasz elegendő csapadékot hozott: egy hónap alatt 80-90 milliméter eső áztatta a földeket, ebből 20 milliméter május első napjaiban hullott. olyan szép a határ a hajduságban, amilyenre a legidősebbek is alig emlékeznek. a búzának, amelynek vetésterülete csaknem 10 ezer hektárral nagyobb az idén, mint az elmúlt években volt, most a belvíz sem okozott károkat. a kenyérgabona már térdig ér, és egyenletesen fejlődik. a legkorábbi vetésű cukorrépa levelei már kezdenek összérni, a zöldborsó indája beborította a talajt. a földbe tett mintegy 80 ezer hektár

H

1983.05.03.

kukoricának a 60 százaléka már kikelt, egyenletesen sorol. huszezer hektárnyi kukorica vetése van még hátra, amit, ha az időjárás továbbra is kedvező, néhány nap alatt befejeznek. mintegy kéthetes előnyben vannak a kertészeti munkák is, már palántázzák a szabadföldi paradicsomot és paprikát.

előreláthatóan két-három napon belül befejezik a kukorica vetését a csongrád megyei gazdaságok is. ilyen korán egyetlen évben sem került földbe a fontos takarmánygabona magja. mivel a talajok korán felmelegedtek, a szokottnál előbb kezdhették meg és már be is fejezték a megyében a rizs vetését. zömében rövid tenészidejű fajtákat vetettek, amelyek jól beváltak, tavaly is bőséges terméssel fizettek. megkezdődött az ültetvények kelesztő árasztása is. a szegedi fűszerpaprika-tájkörzetben az utolsó előmunkálatokat végzik a táblákon, ahová rövidesen megkezdik a palánták ültetését.

ugyancsak jót tett az első májusi csapadék a szántóföldi növényeknek pest megyében, bár a szakemberek véleménye szerint még több nedvességre lenne szükség. itt is jó ütemben halad a kukorica vetése, a hárommegyében már túl vannak. e fontos takarmány és árunövény vetésterületét a pest megyei gazdaságok az idén összesen mintegy 3000 hektárral növelik. a csapadékhiány pótlására több gazdaságban megkezdtek az öntözést. a mezőgazdasági üzemek műhelyeiben eközben már a nyári munkák előkészítésével foglalkoznak: javítják a kombájnokat, a szállítójárműveket, hogy az aratási szezonra ne legyen fennakadás. /folyt.köv./ mz

16.13 030583 2545

-.-

sb0064 4 150 mtib1074

jelentős időelőny a tavaszi munkákban - jótékony hatása a májusi eső /2. rész/

somogyi Lankáin kalászba szökött az őszi árpa, és szépen fejlődnek a növények a haragoszöld búzatáblákon is. az első májusi eső hatására felüdült a határ, de további 20-25 milliméter csapadék itt is igen jól jönne. a megyében befejeződött a csaknem 17 ezer hektárnyi napraforgó vetése, a 90 ezer hektár kukoricának több mint 80 százalékat elvetették, s várhatóan a hét végére ezzel a munkával is végeznek. /mti/

szü-tób-vir-káp-st/mné/mz sn

16.13 030583 0540

H

-.-

sb0065 4 130 mtib1075

ndk-beli ellenőrzési küldöttség budapesten

1983. május 3. - szakali józsefnek, a kneb elnökének meghívására kedden hazánkba érkezett az ndk munkás- és parasztellenőrzési bizottság küldöttsége hubert deutscher, elnökhelyettes vezetésével.

a két intézményt kölcsönösen érdeklő ellenőrzési kérdések megvitatásán kívül a küldöttség tanulmányozza az üzemi és a szövetkezeti felnőtt oktatást, az elméleti és gyakorlati szakképzést, s az ellenőrzés tudományos és technikai módszereit.

/mti/
sz/mi/er ag sn

16.16 030583 0525

--

sb0066 4 130 mtib1076

marjai józsef fogadta edward robertst

1983. május 3. - marjai józsef miniszterelnökhelyettes fogadta edward robertst, az eli lilly amerikai élelmiszeripari és gyógyszeripari konzern ügyvezető alelnökét, aki hivatalos látogatáson hazánkban tartózkodik. az amerikai cég tavaly juniustól vegyes vállalkozás formájában működik együtt a bcr-rel, a bábolnai állami gazdaság, a chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára, valamint a kőbányai gyógyszerárugyár közös vállalatával. a megbeszélésen jelen volt burgert róbert, a bábolnai mezőgazdasági kombinát vezérigazgatója is. /mti/

tr/mz sn

16.18 030583 0614

--

sb0067 4 130 mtib1077

osztályülések az akadémián /1. rész/

1983. május 3. - a magyar tudományos akadémián kedden folytatódott az akadémia évi közgyűlését előkészítő osztályülések. a társadalomtudományok három osztályának - hétfőn megkezdődött - együttes ülésén befejezték a hagyományos és új a magyar szellemi életben című témakör megvitatását.

a magyar jogalkotásban a régi és az új elemeket bemutató előadás a xix. század első felének ugynevezett reform országgyűléseitől a jogalkotás teljesen új, szocialista jellegű eljutó folyamatot ismertette. a jogi népszokásokról szólva egyebek között elhangzott, hogy azok hazai kutatása még nem fejeződött be. az átalakuló falusi társadalom még őrzi a régi formák nagy részét, a városi életre jellemző újabb szokások viszont többnyire negatívan értékelhetők.

a magyar társadalmi szerkezet vizsgálatának régi és új módszereit ismertető előadás szerint a következő években jelentős eredményekre lehet számítani ennek a szerkezetnek a megismerésében, a vele kapcsolatos fogalmak és módszerek továbbfejlesztésében, a központi statisztikai hivatal, az mszmp kb társadalomtudományi intézete és a magyar tudományos akadémia szociológiai intézete nagyszabású vizsgálatot végzett az életkörülményekről, az életmódról, az élet minőségének egyes elemeiről. e kutatások első eredményeit hamarosan közzéteszik.

a mai magyar társadalom értéktudatának változásait ismertető előadás példákat idézett a kisebb társadalmi csoportokra jellemző érdekösszefonódásokra. felszámolásuk további gazdasági intézkedésektől remélhető.

a gazdasági mechanizmus bírálati című előadás szerint jelenleg a tulajdonlás kérdései mellett jogi, szociológiai, gazdaságtörténeti és politológiai kérdések is felmerülnek, a vizsgálatok társadalmi mechanizmusokat is érintenek.

a közművelődés mai helyzetét elemző előadás szerint a továbbfejlődés módja a közgondolkodásban tapasztalható egyoldalúság felszámolása lenne.

az előadásokat vita követte, majd szabolicsi miklós zárszavával befejeződött a három társadalomtudomány osztályának együttes ülése. /folyt.köv./ mz

16.56 030583 2097

H

--

sb0068 4 150 mtib1078

osztályülések az akadémián /2. rész/

1983. május 3. - a matematikai és fizikai, a műszaki, valamint a kémiai tudományok osztályának együttes ülésén a lézerkutatók és a lézerek alkalmazása volt a téma. tarján imre akadémikus bevezető előadásában elmondta, hogy a lézer igen jó példája annak, miként lehet egy bölcs elméleti előrelátásból igen hamar gyakorlati tudományág. a lézereknél az alap- és az alkalmazott tudományok egymást feltételezik és segítik.

előadás hangzott el a huszéves magyar lézerkutatóról. hazánkban 1963-ban, egy évvel az európai felfedezés után a központi fizikai kutatóintézetben állították elő gázlézert. a rövid két évtized alatt a lézer, ez a speciális fényforrás az élet majd minden területére behatolt. jól használható anyagszerkezeti vizsgálatoknál. az orvostudományban szem- és gyomorműtéteknél, különféle érrögök megszüntetésénél alkalmazzák. a magyar lézerkutatók a kezdeti jó eredmények után tartották a lépést a világ élvonalával, s több, nemzetközileg is jelentős tudományos eredményt produkáltak. a magyar optikai művekben sorozatban gyártják az 1974-ben kifejlesztett lézercsaládot, de az egyesült izzóban és más kutatóhelyeken készítenek kisebb számban berendezéseket. ^{is}

mint arról több előadó beszámolt, a gyakorlati alkalmazás még gyerekcipőben jár. legelterjedtebben a lézert hazánkban az egészségügy területén használják, egyebek mellett gégsészeti és sebészeti műtéteket végeznek vele. az ipari alkalmazás jelenleg az előkészítő szakaszban van, rövidesen sor kerül felhasználására az egyesült izzóban, a remixnél és a mom-nál is. a posta kísérleti intézetben előrehaladott kísérletek folynak a lézer hírközlési alkalmazásáról is. /folyt. köv./ mz

16.56 030583 1713

H'

-.-

sb0069 4 150 mtib1079

osztályülések az akadémián /3. rész/

az agrár; a kémiai, a biológiai, a gazdaság-és jog; a föld- és bányászati tudományok osztályának együttes ülésén a hazai biológiai eredetű anyagok, a biomassza hasznosításának lehetőségeit elemző akadémiai felmérést vitatták meg a résztvevők. láng istván, az akadémia főtitkárhelyettese elmondta, hogy a felmérésben mintegy 500 szakember, 20 munkacsoport vett részt, s tevékenységük eredményeként jelenleg magyarország részletes, kiterjedt statisztikával rendelkezik a biomassza felhasználásáról, hasznosításáról. hazánkban évente 54 millió tonna szerves anyag képződik, azonban a mezőgazdasági és élelmiszeripari melléktermékek és hulladékok jelentős részét ma még egyáltalán nem hasznosítják. ugyanakkor a hazai növénytermesztésben az ugynevezett fő termékek csaknem kétharmadát takarmányként az állatok fogyasztják el. ez az arány lényegesen kedvezőbb lehetne, ha a korábbiaknál lényegesen több mezőgazdasági és élelmiszeripari melléktermékből, illetve hulladékból készítenének takarmányt. a biológiai eredetű anyagok eddignél eredményesebb, szervezettebb, körültekintőbb hasznosításával a mezőgazdaságban az anyag- és energiafelhasználás lényegesen csökkenthető. ennek azonban fontos feltétele, hogy a hazai ipar hozzákezdjen a biomasszákat új feldolgozási technológiáinak kidolgozásához, illetve a szükséges gépek gyártásához is. a biológiai eredetű anyagok eredményesebb hasznosításával többek között a mezőgazdaság fűtőolaj-szükségletének jelentős hányadát biomasszából nyert energiával lehetne helyettesíteni. lehetőség van arra is, hogy a talajból kivont tápanyag mintegy egynegyedét műtrágya helyett biomasszával pótolják. a biológiai eredetű anyagokból egyébként minden kőolajból és földgázból készülő termék, így a robbanómotorok hajtóanyaga is előállítható. a gyártás jelenleg a magas költségek miatt még nem gazdaságos. a későbbiekben azonban az árviszonyok változásával jövedelmezővé válhat, így nem árt, ha az ipar a gyártás feltételeinek fokozatos megteremtésével erre is felkészül. /mti/

jgy-ni-pf/sa bc/bam olt
16.57 030583 2083

H'

-.-

sb0070 4 180 mtib1080 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés

1983. május 3. -

várható időjárás szerda estig:
-----

napos, enyhe idő

kevés nappali gomolyfelhőképződésre lehet számítani, eső nem valószínű. a szél már csak kissé élénkül meg, a többórás napsütés hatására délutánra 20 fokig melegszik föl a levegő. /mti/

s olt

16.58 030583 0374

--

sb0071 4 130 mtib2001 /felhasználható: 18 órától!/

a spanyol nagykövet búcsulátogasai

1983. május 3. - losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke, búcsulátogatáson fogadta pedro de churruca y plazat, spanyolország rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki végleg elutazott budapestről. /mti/

tr/s ag olt

17.03 030583 0373

H'

--

sb0072 4 160 mtib1081

felavatták rusznyák istván emléktábláját /1. rész/

1983. május 3. - kedden budapesten felavatták a kilenc esztendeje elhunyt rusznyák istvánnak, a magyar tudományos akadémia volt elnökének a szigetvári utca 24. számú házon elhelyezett emléktábláját. az utca keddtől a nemzetközi hírv professzor nevét viseli.

az avatónempegen - amelyen részt vett óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára, valamint politikai, tudományos és társadalmi életünk számos kiemelkedő személyisége - szentágothai jános, a magyar tudományos akadémia elnöke emlékezett rusznyák istvánra, a magyar orvostudomány kimagasló alakjára. mint mondotta: az az orvostudós, kinek nevét az utca és az emléktábla megörökíteni hivatott, a múlt század végétől a századunk 30-as éveig virágzott budapesti tudományos orvosiskola hagyományainak a mai modern orvostudományba való átvitelével tette nevét halhatatlanná. rusznyák istván korányi sándor tanítványaként kezdte pályáját, és ez az indítás alapvetően befolyásolta további működését. már a 30-as években szentgyörgyi alberttel együtt vezetője volt szegeden az új - mind természettudományos, mind társadalmi értelemben progresszív - tudományos iskolának. kutatásait világhírnév övezte. amikor közel 60 évesen - a második világháborúból éledezni kezdő budapesten - átvette a korábban korányi sándor által vezetett belgyógyászati klinikát, ahelyett, hogy a kutatásait folytató orvostudós szemlélődő életformáját vette volna fel, tudományos életműve teljes latbavetésével vállalkozott az akadémiaának a szocialista építés által igényelt teljes átszervezésére. a megújult intézményt 1949-től 21 éven át vezette.

rusznyák istván emléktáblájánál a tisztelet, a megemlékezés koszorúit helyezték el a magyar tudományos akadémia, az egészségügyi minisztérium és az mta kísérleti orvostudományi kutatóintézetének képviselői.

az avatónempeget követően rusznyák istvánról készült domborművet lepleztek le az mta kísérleti orvostudományi kutatóintézetében. veszprémi imre alkotása előtt hollán zsuzsa akadémikus, az mta elnökségének tagja a tanítványok nevében emlékezett a kiváló tudósra. egyebek közt elmondta: rusznyák istván, az ujjáéledő tudományos akadémia első elnöke szocialista tudománypolitikánknak, a kiszélesedő, elmélyülő tudományos kutatás országos szervezésének egyik élharcosa, a magyar és a nemzetközi békemozgalomnak alapító tagja volt. alapvető érdeme, hogy az addig elsősorban szellemtudományokat képviselő akadémian utat nyitott a gyorsan fejlődő természettudományoknak. /folyt. köv./ na/pá/mz

17.08 030583 2576

H'

--

sb0073 4 130 mtib1082

felavatták rusznyák istván emléktábláját /2. rész/

Legtöbb saját kutatása és a tanítványainak adott kutatási témák zöme szinte közvetlenül a betegágytól, a mindennapok orvosi gyakorlatából indult ki. elsősorban vesepathológiai és vérfehérje-kutatásai tették világszerte elismert tudóssá.

a jeles orvosprofesszor portré-domborművénél a megemlékezés koszorúit helyezték el az mta elnöksége, az mta orvosi tudományok osztálya képviselői és az egykori tanítványok. /mti/

na/pá/ag/mz olt

17.12 030583 0507

--

sb0074 4 160 mtib2002

énekző ifjuság diszhangverseny szegeden

1983. május 3. - a szegedi ifjusági házban kedden rendezett diszhangversennyel befejeződött az énekző ifjuság elnevezésű tavaszi hangversenyszorozat. egy hónap alatt 15 koncerten 104 általános, középiskolai és felsőoktatási intézmény kórusának több mint 5.000 dalosa lépett dobogóra, s közülük a zsűri által legjobbnak minősített 13 énekkar 750 tagja lépett fel a szegedi diszhangversenyen, többek között bárdos-, kodály- és szőnyi-művekkel. bevezetőként az összesített kar balogh irén vezényletével adott elő részleteket beethoven ix. szimfóniájából, majd befejezésül, ugyancsak összesített karral számként, mihálka györgy vezényletével kodály-berzsenyi a magyarokhoz című kórusműve hangzott el.

a záróeseményen átadták a csongrád megyei uttörő elnökség diszserlegét a szentesi ének-zene általános iskola kórusának és a szegedi rókusai általános iskola kodály kórusának. több énekkar részesült tárgyjutalomban és más elismerésben. /mti/

dén/f/s ká olt

17.17 030583 1016

H

--

sb0075 4 130 mtib2003

elhunyt apostol andrás

1983. május 3. - apostol andrás, a magyar hírek főszerkesztő helyettese, az ismert műfordító, 53 éves korában súlyos betegség következtében elhunyt. temetéséről később intézkednek - tudatja a magyarok világszövetsége, a magyar hírek szerkesztősége és az idegenforgalmi propaganda és kiadó vállalat. /mti/

-ár/s olt

17.19 030583 0352

--

sb0076 4 160 mtib2004

megnyílt a sóstói művésztelep

1983. május 3. - tizenharmadik alkalommal nyitotta meg kapuit kedden a nyíregyháza-sóstói nemzetközi művésztelep. hét nemzet éremművészei kezdték meg alkotómunkájukat a kisplasztikák és érmek kivitelezéséhez korszerű berendezésekkel ellátott táborban. öt hazai művészen kívül angol, bolgár, csehszlovák, finn, ndk-beli és szovjet vendégei vannak a művésztelepnek. az itt készülő alkotásokból június közepén, a táborozást követően gyűjteményes tárlatot rendeznek a nyíregyházi megyei művelődési központban. /mti/

kal/ummé/s st olt

17.25 030583 0579

H

--

sb0077 4 130 mtib2005

hazánkba érkezett a holland munkáspárt küldöttsége

1983. május 3. - az mszmp központi bizottságának meghívására kedden budapestre érkezett a holland munkáspárt küldöttsége max van den bergnek, a párt elnökének vezetésével.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren szürös mátyás, a központi bizottság tagja, a kb külügyi osztályának vezetője fogadta. /mti/

mm/s ag olt
17.33 030583 0388

-.-

sb0078 4 130 mtib2006

magyar tudós olaszországi elismerése

1983. május 3. - az olaszországi Lucca város 399 éves akadémiája tiszteleti tagjai közé választotta szabó árpád tudománytörténészt, az mta levelező tagját. a magyar tudós a matematikatörténet terén ért el kimagasló eredményeket. műveit eddig német, francia, angol, olasz, görög és japán nyelvekre fordítva is kiadták. /mti/

jgy/mi/s ag olt
17.41 030583 0395

-.-

sb0079 4 130 mtib2007

várkonyi péter fejér megyében

1983. május 3. - várkonyi péter, az mszmp központi bizottságának titkára kedden fejér megyébe látogatott. székesfehérvárott, az mszmp fejér megyei bizottságának székházában takács imre, a megyei pártbizottság első titkára fogadta, s tájékoztatta a dunántúli megye eredményeiről, terveiről. ezt követően várkonyi péter részt vett és felszólalt az mszmp fejér megyei bizottságának kibővített ülésén, ahol az mszmp központi bizottsága április 12-13-i ülésének határozatát, s az abból adódó megyei feladatokat vitatták meg.

a pártbizottsági ülés után a központi bizottság titkára - takács imre és závodi imre megyei tanácselnök társaságában - szabadegyházára, az izocukor- és szeszgyárba látogatott. a két éve négy milliárd forintos költséggel felépített korszerű gyárban bende pál igazgató számolt be az idén már teljes egészében termelő üzem tevékenységéről, eredményeiről. elmondta, hogy ebben az évben százhuszezer tonna kukoricából tizenhatezer tonna finomszeszt, négyezerháromszáz tonna hetven százalékos fehérjetartalmu takarmányt, huszonnégyezer tonna - szarvasmarhák takarmányozására szolgáló, imporkétszitményt helyettesítő - karbamiddal dúsított takarmányt, hatezerhatszáz tonna kukoricacsirát és negyvenezer tonna izocukor szárazanyagot állítanak elő. a kukoricának szinte minden részecskéjét hasznosítva, a növény értékének háromszorosát állítják elő. gyártermélyaik a világpiacon keresettek, jó áron értékesíthetők, importárut helyettesítő termékek közé tartoznak.

a tájékoztatót követően várkonyi péter megtekintette a három műszakban üzemelő, több mint ezerkétszáz dolgozót foglalkoztató gyárat. /mti/

dáv/s az olt

17.56 030583 1681

H'

-.-

sb0080 4 150 mtib2008

az energia ésszerű hasznosítása a mezőgazdaságban -
sajtótájékoztató a technika házában

1983. május 3. - a villamosenergia gazdaságos felhasználásának
Lehetőségeiről rendez ötnapos nemzetközi tanácskozást balatonfüreden
május 17-től a magyar agrártudományi egyesület. a konferenciáról
kedden sajtótájékoztatót tartott a szervező bizottság budapesten, a
technika házában.

mint elmondták, 12 országból 120 szakember jelezte részvételét,
s 35 előadás hangzik majd el. a témának különös aktualitást ad, hogy
nálunk és más országokban is mindinkább előtérbe kerül a
mezőgazdasági termékek előállításának költségeinek visszaszorítása.
számítások szerint az energiaköltség összes ráfordításnak általában
15-20 százalékát teszi ki, ezért az akár egy-két százalékos
megtakarítás is jelentős lehet. az előadások egy része azokkal az új
megoldásokkal foglalkozik majd, amelyek e költségek csökkentését
eredményezhetik.

biztató üzemi kísérleteket végeznek a biogáz energetikai
hasznosítására. a kémiai műszaki intézetének közreműködésével a
szécsényi ii. rákóczi ferenc tsz-ben berendezett
biogáz-áram-fejlesztő kísérleti eredményeivel külön is foglalkoznak
majd a tanácskozáson. hasonló berendezést állítanak be hamarosan a
tiszafüredi és a dömsödi tsz-ben is.

a tüzelőolajhoz viszonyítva a villamosenergia lényegesen
olcsóbb, ezért az előadások egy része ismerteti, hogyan lehetne
nagyobb arányban hasznosítani az olaj helyett az áramot. különösen
az istállók fűtésére kínálja magát az olcsó és praktikus
villamosfűtés. ily módon a mezőgazdasági telepeken felmérés szerint
évente 180 ezer tonna tüzelőolajat lehetne helyettesíteni. /mti/

kg/ka/jf/mz olt

18.09 030583 1687

--

sb0081 4 150 mtib2009

osztrák üdülési lehetőségek

1983. május 3. - kedden az intercontinental szállóban karl heinz
muckhoff, az ausztriai bad hofgasteini gyógy- és üdülőközpont
igazgatója tájékoztatót tartott a salzburg melletti gasteini völgy
három fő üdülőközpontjának programjáról. mint elmondta, magyar
utazási irodákkal együttműködve olcsó üdülési lehetőségeket kínálnak
az egyéni, illetve a csoportosan utazó turistáknak a híres
üdülőhelyeken. badgasteinben például korszerű berendezésekkel
felszerelt gyógyászati centrumba várják a vendégeket. a hegyvidéki
falusi romantika kedvelői dorfgastein vidékét kereshetik fel, bad
hofgasteint pedig - mely az utóbbi időben az egyik legsikeresebb
ausztriai gyógyfürdővé fejlődött - igazi téli sportparadicsomként
ajánlják a magyar utazók figyelmébe. /mti/

bi/kö/jf/mz olt

18.10 030583 0816

--

sb0082 4 150 mtib2010

a közületi autóbuszok jobb kihasználásáért - megyei
debrecenben

1983. május 3. - a vállalati munkásszállítás helyzetével és az
üzemi autóbuszok kihasználtságával foglalkozó vizsgálat
tapasztalatait vitatta meg kedden debrecenben tartott ülésén a
hajdu-bihar megyei népi ellenőrzési bizottság. az ülésen a többi
között beszámoltak azokról az intézkedésekről, amelyeket az üzemek,
vállalatok tesznek munkásszállító járműveik jobb kihasználásáért,
gazdaságosabb üzemeltetéséért. a hortobágyi állami gazdaság két
járata például iskolásgyerekeket szállít, és segít, hogy a környék
lakói könnyebben eljussanak az orvosi rendelőbe. a debreceni kossuth
és a nyiradonyi kossuth termelőszövetkezet rendszeresen bérbe adja
autóbuszait. az elzetti berettyóújfalui gyára több helyi üzemmel
kötött megállapodást a dolgozók együttes szállítására. a rico
kötszerművek hajduböszörményi gyárában a bejáró dolgozókat egy
műszakba csoportosították. több üzem cserélte el néhány járművét
kisebb befogadóképességűre, így például a mezőgép vámospércsi
gyáregysége és a berettyóújfalui ruhaipari szövetkezet. elmondták,
hogy tárgyalások folynak a közületi autóbuszok tömegközlekedésbe

H

bel

- 60 -

1983.05.03.

történő bevonásáról is. az 1983-84-es iskolai évtől ugyanis 17 olyan autóbuszra lesz szükség debrecenben, amely az óvodás és általános iskolás gyerekeket szállítja az új lakótelepekről a város más körzeteibe. a nebvéleménye szerint ez a feladat a közületi autóbuszok bekapcsolásával megoldható. /mti/

tár/mné/sa st olt
18.13 030583 1504

-. -

sb0083 4 160 mtib2011 /közönségszolgálat/

a vízművek közleménye

1983. május 3. - a fővárosi vízművek értesíti a budapestieket, hogy az elektromos művek szerelési munkái miatt május 5-én reggel 8 órától délután 2 óráig a xxii. kerületben, a rózsakert utca, hetedik utca, terv utca, halk utca és a rákóczi út által határolt területen az alsóbb emeleteken víznyomáscsökkenés, a magasabbakon pedig vízhiány lesz. a vízművek a lakók türelmét és megértését kéri. /mti/

jk/bc/mz olt

18.14 030583 0452

H

-. -

bel

- 61 -

1983.05.03.

sb0084 t ö r ö l v e !!!

sb0085 4 160 mtib2012

balatoni nyári program - a bib kulturális bizottságának ülése

1983. május 3. - a balaton-part idei nyári kulturális programját vitatta meg és fogadta el a balatoni intéző bizottság kulturális testülete kedden balatonfüreden tartott ülésén. a legkülönbözőbb igényeket kielégítő program a fődényben mintegy 400 eseményt kínál. az utóbbi években tapasztalt növekvő érdeklődés kielégítésére az idén 81 komolyzenei hangversenyt terveznek. a tihanyi apátsági templomban 24, a kőröshegyi műemléktemplomban pedig 14 orgonahangversenyre kerül sor, s megrendezik a már hagyományos keszthelyi és veszprémi koncerteket is. szabadtéri színpadokon és hajókon tartják meg a több mint 40 jazz-hangversenyt. valamennyi üdülőhelyen hetenként lesz könnyűzenei szórakoztató műsor, a nagyobb idegenforgalmi központokban pedig sűrűn kerül sor folklór- rendezvényekre is.

H

a három tóparti megye művelődési központjai a fődényben 118 képzőművészeti, irodalmi, néprajzi és helytörténeti kiállításra hívják az érdeklődőket. megkülönböztetett érdeklődésre tarthatnak számot a balaton nagy festőjének, egry józsefnek a születési centenáriumához kapcsolódó rendezvények. tihanyban emlékkiállítást rendeznek műveiből, a badacsonyi egry- emlékházban felújított anyag fogadja a látogatókat, készthelyen pedig a művész grafikáit állítják ki a nyár folyamán.

még ebben a hónapban megnyílik síófokon a balaton harmadik üdülőhelyi klubja, amely folyamatos programot kínál. több kiállításnak ad helyet a szántópusztai műemlékegyüttes, július 23-24-én itt rendezik meg a jakab-napi bucsut, s a hétvégeken rendszeresen tartanak látványos lovasversenyeket és kutyabemutatókat.

az augusztus 5-6-7-én sorra kerülő nagyvázsonyi lovasjátékokat az idén jancsó miklós rendezi. a boglári parkban a juliusi és augusztusi hétvégeken egésznapos programok lesznek vidám vasárnapok címmel. tihanyban július és augusztus folyamán minden vasárnap képzőművészeti vásárt rendeznek. balatonfüreden a június 4-i szakszervezeti kórustalálkozó és a július 23-i annabál kínál szórakozást és emlékeztető élményeket. a szezon rendezvénysorozata a szeptember 12-i badacsonyi szüreti játékokkal zárul. /mti/

szé-st/mmé/s olt

18.19 030583 2196

.-.

sb0086 1 130 mtib2014

pótlás

1983. május 3. - mai bs0051 mtib1030 sz. elhunyt fábián zoltán /1.rész/ sz. hírünk aláíróinak sorában kérjük figyelembe venni:

magyar népköztársaság művészeti alapja

18.22 030583 0237

H

.-.

sb0087 4 160 mtib2013 /közönségszolgálat/

az ördögök bemutatója zalaegerszegen

1983. május 3. - elővadjának utolsó premierjét tartja szerdán zalaegerszegen a helyi állandó színház. john whiting: ördögök című tragédiáját ruszt józsef rendezésében, este 8-kor mutatják be a városi művelődési központban. a darab a xvii. század elején, franciaországban játszódik, s egy felvilágosult, kora maradiságával, sötétségével szembeszegülő, humanista pap elleni hajszáról szól. a drámát, melyből opera és film is készült, hazánkban elsőként 1971-ben a pécsi nemzeti színház vitte színre. a zalaegerszegi előadás érdekessége, hogy a szerepek közül kilencet vendégművészek játszanak. a főhőst és meghurcoltatásának előidézőjét a budapesti nemzeti színház két tagja, trokán péter és hámosi ildikó alakítja. a diszleteket menczel róbert, a jelmezeket vágvölgyi ilona tervezte. /mti/

tas/kné/az/mz olt

18.23 030583 0864

.-.

sb0088 4 150 mtib2015

földhasznosítás, földvédelem - országos tanácskozás kecskeméten

1983. május 3. - az elhagyott földek termelésbevonásáról, a talajok szakszerű hasznosításáról bemutatóval egybekötött kétnapos országos tanácskozás kezdődött kecskeméten. a keddi megnyitó után dénes lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes tartott bevezető előadást. a többi között elmondta, hogy főként a 70-es években számottevően csökkent nálunk a termőterület, elsősorban a helytelenül tervezett településfejlesztés, a mezőgazdasági és ipari létesítmények helyfoglalása és a parlagok terjedése következtében. a termőföld felértékelődése még ma sem tudatosodott kellően. gyakran a mezőgazdasági üzemek is vétenek a földtörvény ellen: mintegy 40 gazdaságnál kellett például szankciót alkalmazni engedély nélküli termőhely-megszüntetésért. mind több azonban a jó kezdeményezés az elhagyott földek termelésbevonására, a meliorációra. az elmúlt két évben 250 ezer hektáron végezték el a vízrendezést és a talajjavítást, s ezzel másfél tonnával növelték a buzahozamot. földcserékkel 110 ezer hektáron teremtették meg a gazdaságok a nagyüzemi művelés feltételeit. 1980 óta a parlagterület is csökkent, bár még mindig mintegy 10 ezer hektár vár hasznosításra. ennek bérbeadása a tanácsok feladata lenne. nagy területeken várat magára még az intenzív gyepgazdálkodás bevezetése,

H

s a külterjesen használt mezőkből 200 ezer hektárt intenzívebb kultúrával, például kenyérgabona-termesztéssel is lehetne hasznosítani. mintegy négyezer elhagyott tanya felszámolása, területének művelésbe vonása is gyarapíthatná a hasznosított termőföldet.

a további előadásokon szóba került, hogy ágazatváltoztatáskor gyakran évekig parlagon marad a kivágott gyümölcsösök, erdők helye, amely így védtelen az erózió pusztításával szemben. az új erdők, gyümölcsösök és szőlősök helyét sem mindig megfelelően választják ki a gazdaságok, gyakran a legjobb fekete talajt jelölik ki ezekre a célokra. /mti/

lász/mné/sa st olt
18.24 030583 1997

-.-

sb0089 4 160 mtib2016 /felhasználható 19.40-tól!/
gardelli újra budapesten

1983. május 3. - Lamberto Gardelli, a világhírű olasz karmester újra budapesten vendégszerepelt: kedden a zeneakadémián a magyar rádió és televízió szimfonikus zenekarát dirigálta. a műsorban Mahler: III. szimfóniája csendült fel Takács Klára, az operaház magánéneke, valamint az MRT ének- és gyermekkara - karigazgatók: Sapszon Ferenc, illetve Csányi László - közreműködésével.

Lamberto Gardelli 1915-ben született Velencében. zenei tanulmányait egyebek közt a római konzervatóriumban végezte. hét éves korában volt első nyilvános zongorafelvétele, és már 17 évesen diplomás karmester lett. vezényelt a római operában és számos nagy olasz városban. 1946-tól 55-ig Stockholmban működött, ahol kinevezték udvari karmesterré. hat évig Koppenhágában tevékenykedett a rádiózenekar karmestereként, majd 1961-től a budapesti operaház állandó vendége lett. több nagysikerű premier és felújítás fűződik nevéhez, például a Manon Lescaut, a Végzet hatalma, a Figaro házassága, a Carmen, a Macbeth, a Lombardok és a Rigoletto című operáké. a Margitszigeten Verdi Attilájának magyarországi ősbemutatóját is ő dirigálta, és hangverseny-karmesterként ugyancsak többször járt Budapesten. művészetét nem egy magyar hangfelvétel is megörökíti: a közelmúltban jelent meg Puccini Angelica nővér című

H'

egyfelvonásosának felvétele az ő dirigálásával. az utóbbi években utazó karmesterként járja a világot. művészetét mindenekelőtt a korai Verdi-operák tolmácsolásaiban teljesedik ki: nagyszerű ritmikus kultúra és hangszinfantázia jellemzi zenekarát, szép és kifejező éneklés a szólistákat. /mti/

dal/mi/sa ag olt
18.31 030583 1639

-.-

sb0090 4 160 mtib2017

a tánc varázsa - hávorné Takács Ágnes fotókiállítása pécsen

1983. május 3. - hávorné Takács Ágnes táncfotóiból nyílt kiállítás kedden a modern táncművészet egyik hazai központjában: Pécsen. „a tánc varázsa”, című bemutatón ötven kép látható, zömmel a pécsi és a Győri balett előadásain készültek. ennek megfelelően - stilszerűen - a pécsi balett táncosainak műsora nyitotta meg a kiállítást. a budapesten élő Takács Ágnes szakfényképész: portré- és reklámfotós, a hetvenes évek végén ismerkedett meg közelebbről a színházi tánc világával, azóta figyeli, tanulmányozza, fényképezi a balettegyüttesek munkáját. képeiből állították össze azt az anyagot, amelyet külföldi utjaira visz a pécsi balett. több magyar városban, valamint a német szövetségi köztársaságban és Svédországban volt kiállítása, a burghauseni /nszk/ nemzetközi fotószalonon aranyérmét, különdíjat és oklevelet kapott. /mti/

igó/bné/ká/mz olt
18.32 030583 0930

H'

-.-

sb0091 4 160 mtib2018 /felhasználható: 19 órától!/
 szabó pá- emlékünnepeég biharugrán

1983. május 3. - kedden emlékünnepeéget rendeztek szabó pá- szülfalujában, biharugrán az író születésének 90. évfordulója alkalmból. a tanácsháza nagytermében czine mihály irodalomtörténész mondott emlékbeseéet, majd a temetőben megkoszoruzták az író sírját. délután a tanácsházán levetítették a talpalatnyi föld című, biharugrán különösen nagy becsben tartott filmet, este pedig az ugrai, a zsadányi és a körösnagyharsányi könyvtárban találkoztak az olvasni szerető falusiak a békési, illetve a békésből elszármazott írókkal, költőkkel. /mti/

sam/ke/s ká olt
 18.33 030583 0614

..-

sb0092 4 130 mtib2019

szervezetet alakítottak a történeti segédtudományok művelői

1983. május 3. - a magyar történelmi társulat keretében kedden archeográfiai, heraldikai és genealógiai szekció alakult. a szekció célja a történelem segédtudományainak művelése, az ezzel foglalkozó kutatók összefogása.

a történelmi társulat szervezetében már 100 éves multra tekinthet vissza a segédtudományok ápolása, 1883-ban alakult hasonló céllal egy társaság. alapítói között kiváló történészek voltak. a hagyományokat folytatni akaró most megalakult szekció feladatai között szerepel a nemzeti jelvényeinkhez kötődő hagyományok ápolása és népszerűsítése. a szekció foglalkozik források kiadásával: a történetírás adattárának bővítésével. a célok között szerepel még a történeti segédtudományok egyetemi oktatásának megszervezése, valamint kapcsolatkeresés a hasonló nemzetközi szervezetekkel. /mti/

jgy/sa olt
 18.36 030583 0899

..-

sb0093 4 180 mtib2026

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. május 3.

sb0001 végéhez közeledik a tanév
 sb0002 előregyártott sor- és családi házak budapesten
 sb0003 nemzetközi egyezmény a légszennyezés csökkentéséről
 sb0004 bővítési exportját az sphero-evig
 sb0005 két hét múlva nyit a tavaszi bnv
 sb0006 kizöldült az ezeréves tölgy
 sb0007 sárréti füzetek
 sb0008 konzerválják a szobrokat nagyaton
 sb0009 vámszabályok - 1983 /1.rész/
 sb0010 vámszabályok - 1983 /2.rész/
 sb0011 vámszabályok - 1983 /3.rész/
 sb0012 futujpest
 sb0013 május 18-21: debreceni színházi napok
 sb0014 keszhelyi nyár ,83
 sb0015 a gyulai várszínház műsora
 sb0016 textiljelzések új szabvány szerint
 sb0017 add át a helyed! - a pécsi diákok udvariasági mozgalma
 sb0018 osztrákok szállítják - hhasznált gépeket bont a vaszari tsz
 sb0019 kitűnő a góbé 82
 sb0020 koszoruzás
 sb0021 üdvözlő távirat
 sb0022 baleset
 sb0023 elhunyt fábián zoltán /1. rész/
 sb0024 a zala megyei tanács vb ülése
 sb0025 milyen a magyarság? /1. rész/
 sb0026 milyen a magyarság? /2. rész/
 sb0027 elhunyt fábián zoltán /2. rész/
 sb0028 közmüfejlesztések /1. rész/
 sb0029 közmüfejlesztések /2. rész/
 sb0030 az ovh és békés megye vezetőinek tervegeztető tárgy.
 sb0031 nemzetközi szobrász alkotótelep
 sb0032 balesetek
 sb0033 lehel györgy tengerentuli turnéja
 sb0034 konferencia korszerűen vezetett és szervezett vállalatokról
 sb0035 másfélórás villany nélkül debrecen belvárosa
 sb0036 kikötött a hajóétherem
 sb0037 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0038 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0039 testvérmegyei küldöttség
 sb0040 számítógép szolnok megye középiskoláiban

gw

20.54 030583 1601

..-

1983.05.03.

sb0094 4 180 mtib2027

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

- sb0041 a komárom megyei pártbizottság
- sb0042 nemzetközi szabványosítási ülés
- sb0043 fiatal egészségügyi dolgozók ...
- sb0044 miről ír a házi jogtanácsadó?
- sb0045 piaci körkép - ujdonság a ...
- sb0046 mi van a lakáskultúrában?
- sb0047 autó-sorszámok
- sb0048 idegenforgalmi tanácskozás
- sb0049 társadalmi program ... /1. rész/
- sb0050 társadalmi program ... /2. rész/
- sb0051 a környező országok időjárása
- sb0052 az európai nagyvárosok hőmérséklete
- sb0053 a fővárosi egészségügyi ...
- sb0054 ülést tartott a szövetség ...
- sb0055 miről ír a kertészet és ...
- sb0056 ülést tartott az mszmp ...
- sb0057 kovács tamás államtitkár ...
- sb0058 szmbt-küldöttség érkezett ...
- sb0059 a művelődési táborkok ... /1. rész/
- sb0060 eltemették dr. várkonyi imrét
- sb0061 a művelődési táborkok ... /2. rész/
- sb0062 elhunyt szántó lajos
- sb0062 jelentős időelőny ... /1. rész/
- sb0063 jelentős időelőny ... /2. rész/
- sb0064 ndk-beli ellenőrzési ...
- sb0065 marjai józsef fogadta ...
- sb0066 osztályülések az akadémián /1. rész/
- sb0067 osztályülések az akadémián /2. rész/
- sb0068 osztályülések az akadémián /3. rész/
- sb0069 időjárásjelentés
- sb0070 felavatták rusznyák ... /1. rész/
- sb0071 felavatták rusznyák ... /2. rész/
- sb0072 a spanyol nagykövet ...
- sb0073 éneklő ifjúság diszhangverseny
- sb0074 elhunyt apostol andrás
- sb0075 megnyílt a sóstói művésztelep
- sb0076 hazánkba érkezett ...
- sb0077 a magyar tudós olaszországi ...
- sb0078 várkonyi péter fejér megyében
- sb0079 az energia ésszerű ...
- sb0080 az osztrák üdülési lehetőségek

/folyt.köv./ mz
20.55 030583 1559

--

1983.05.03.

sb0095 4 180 mtib2028

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /3. rész/

- sb0081 a közületi autóbuszok ...
- sb0082 a vízművek közleménye
- sb0083 balatoni nyári program
- sb0084 az ördögök bemutatója ...
- sb0085 pótlás
- sb0086 földhasznosítás, földvédelem
- sb0087 gardelli újra budapest
- sb0088 a tánc varázsa
- sb0089 szabó pál emlékünnepség
- sb0090 szervezet alapítottak
- sb0091 tartalomjegyzék /1. rész/
- sb0092 tartalomjegyzék /2. rész/
- sb0093 tartalomjegyzék /3. rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy

szerkesztették: fehér péter

sebestyén tibor

izsák erika

oltványi ottó

- v é g e -

/mti/

s olt
20.56 030583 0760

W

--

